

Septynių Stansų ir jų terminų pagal Stansų ir Eilių numeraciją

KOMENTARAI

VI. Stansas

1. GAILESTINGUMO IR ŽINIŲ MOTINOS (a), GUAN IN, – GUAN ŠI IN TRIVIENYSTĖ, KURIOS BUVEINĖ GUAN IN TIAN`e (b) – GALIA, FOKSATAS, JŲ VAISIAUS KVĖPAVIMAS, SŪNŲ SŪNUS, IŠ GILIAUSIOS BEDUGNĖS IŠŠAUKĖ ILIUZINĘ SJAN ČAN FORMĄ IR SEPTYNIS PRADUS.

Šis stansas išverstas iš kinų teksto ir jame išsaugoti originale pateikti terminai. Tikroji ezoterinė nomenklatūra negali būti pateikta, nes tai tik apsunkins skaitytoją. Braminų doktrina neturi ekvivalentų šiems terminams. Vak daugeliu aspektų priartėja prie kinų Guan In, bet Indijoje Vak tokiu vardu nėra garbinama, kaip tai daroma Guan In atžvilgiu Kinijoje. Nė viena egzoterinė religinė sistema dar niekada nepripažino Moteriškos Trejybės ir todėl nuo pat pirmosios liaudies religijos aušros moteris visada buvo laikoma žemesne būtybe už vyrą, taip su ja buvo ir elgiamasi. Tik Kinijoje ir Egipte Guan In ir Izidė buvo vienodai garbinamos kartu su vyriško prado dievais. Ezoterizmas nepripažįsta lyties. Jo aukščiausia Dievybė yra ir be lyties, ir be formos; nei Tėvas, nei Motina. Jo pirmosios apreikštos būtybės, tiek dangiškos, tiek ir žemiškos, tik palaipsniui tampa androginais, kad pagaliau atsidalytų į du pradus.

a) „Gailestingumo ir Žinių Motina“ vadinama „Trivienė“ Guan Ši In, nes metafizine ir kosmine sąsaja ji yra Logo „Motina, Žmona ir Duktė“, o vėlesniuose teologiniuose vertimuose ji tapo „Tėvu, Sūnumi ir Šventąja Dvasia (moteriško prado)“ – Šakte, arba energija, šios trejybės esmė. Taip ezoterizme vedantistų Daivipraktinė, pirmapradė Šviesa, apreikšta per

Išvara-Loga¹, yra Logo Motina ir taip pat Duktė, arba Parabrahmano Žodis. Transhimalajų mokymuose jų alegorinės ir metafizinės teogonijos hierarchijoje tai yra „Motina“, arba abstrakti, ideali materija, Mulaprakritė, Gamtos Šaknis; metafiziniu požiūriu – Adi Budha koreliatas, apreikštas Loge-Avalokitešvaroje; o grynai okultiniu ir kosminiu požiūriu – Foksatas, „Sūnų Sūnus“, dvipradė energija, sklindanti nuo šios „Logo Šviesos“, objektyvios Visatos plane pasireiškianti tiek slapta, tiek ir realizuota elektra, kuri yra gyvybė. Taip sako T. Subba Rou:

„Evoliucija pradedama maščiančia Logo energija (...) ne tik dėl Mulaprakritėje slypinčių galimybių. Ši Logo šviesa yra grandis (...) tarp objektyvios materijos ir subjektyvios Išvaros (arba Logo) minties. Kai kuriose budistų knygose ji vadinama Foksatu. Ji yra vienatinis instrumentas, su kuriuo dirba Logas“².

b) „Guan In Tian“ reiškia „Saldžiabalsiai Garso Dangūs“, Guan In, arba „Dieviško Balso“ Buveinė. Šis „Balsas“ yra sinonimas kalbos arba žodžio, „kalbos“ kaip minties išraiškos. Su tuo susijusi ar net iš to kilusi žydiška Bat Kol, „Dieviško Balso Duktė“, balso, arba žodžio, arba vyriško-moteriško Logo, Dangiško Žmogaus, arba Adomo Kadmono, kuris tuo pačiu yra ir sefira. Pastaroji, be abejo, dar anksčiau buvo paversta indiškąja Vak, kalbos ir žodžio deive, nes Vak, kaip tai tvirtinama, yra Brahmos duktė ir moteriškoji pusė, „dievų pagimdyta“ ir kartu su Guan In, Izide (taip pat esančia Ozirio dukterimi, žmona ir seserimi) ir kitomis deivėmis yra moteriškas Logas, Gamtos *aktyvių jėgų* dievybė – Žodis, arba Garsas, ir Kalba. Jeigu Guan In yra „Saldus Balsas“, lygiai taip pat ir Vak yra „Saldžiabalsė karvė“, teikusi maistą ir vandenį (moteriškas principas)... kuri kaip Motina Gamta teikia mums maistą ir pagalbą“. Kūrybiniam aktui ji jungiasi su Pradžapačiu. Ji yra Vyriškas ir Moteriškas Pradai *ad libitum* kaip Ieva ir Adomas. Tuo pačiu ji yra

¹ *The Theosophist*, vasaris, 1887, 305 psl.

² Op. cit., 306 psl.

Aditės – virš eterio esančio lygmens, akašos, visų Gamtos jėgų sintezės, forma. Taigi ir Vak, ir Guan In yra okultinio garso Gamtoje ir eterio maginė galia; „Balsas“, kuris iššaukia iš Chaoso Sian Čan, iliuzinę Visatos formą ir septynis pradus (elementus). Taip „Manu“ Brahma (taip pat Logas) realizuotas kaip dalijantis savo kūną į dvi dalis, į vyrišką ir moterišką pradus, ir pastarajame sukuriantis Vak, Viradž, kuris yra jis pats arba tas pats Brahma. Vedantos mokslininkas okultistas, aiškindamas priežastį, kodėl Išvara (arba Brahma) vadinamas Žodžiu arba Logu, kodėl tikrasis jo pavadinimas Šabda Brahmanas, sako taip:

„Paiškinimas, kurį ruošiuosi pateikti, jums pasirodys labai mistiškas, bet jeigu jis ir mistiškas, visgi turi labai didelę reikšmę, kai yra tiksliai suprastas. Mūsų senovės rašytojai kalbėjo apie keturis Vak aspektus. (Žr. *Rigvedą* ir *Upanišadas*), Vaikhari Vak yra tai, ką mes ištariame. Kiekviena Vaikhari Vak rūšis egzistuoja jos Madhjamos formoje, po to jos Pašjantės formoje ir galiausiai jos Para formoje³). Priežastis, kodėl ši Pranava vadinama Vak, yra ta, kad keturi didžiojo Kosmoso principai atitinka šias keturias Vak formas. Visa pasireiškusi Saulės sistema egzistuoja Sukšmos formoje, Logo šviesoje arba energijoje, nes jo energija sugauta ir perduota kosminei Motinai (...) Visas objektyvusis kosmosas yra Vaikhari Vak, Logo Šviesa yra Madhjamos forma, ir pats Logas – Pašjanti forma; ir Prabrahmanas yra šios Vak Para aspektas. Tai žinodami turime bandyti suprasti atskirų filosofų pateiktus teiginius, kad apreikštas kosmosas yra Žodis, apreikštas kaip kosmosas.“⁴

VI. STANSAS – Tęsinys

---

³ *Madhja* vadinama tai, ko pradžia ir pabaiga nežinomi; *Para* reiškia begalinis. Visos šios išraiškos liečia Begalybę ir laiko dalinimą.

⁴ Op. cit., 307 psl.

2. VERŽLUSIS IR SPINDULIUOJANTIS PAGIMDO SEPTYNIS LAJOS⁵ CENTRUS (a), KURIŲ NIEKAS NEĮVALDYS IKI DIDŽIOSIOS DIENOS „BŪK SU MUMIS“; IR ĮTVIRTINA VISATĄ ŠIAIS AMŽINIAIS PAGRINDAIS, APSUPDAMAS ŠIAN ČAN PIRMINIAIS EMBRIONAIS (b)

a) Septyni lajos centrai yra septyni nuliniai taškai, įvardijant nulio terminą ta prasme, kokia jis naudojamas chemijoje. Ezoterizme šis terminas nurodo tašką, nuo kurio prasideda diferenciacijos skaičiavimas. Išėjus iš šių centrų, už kurių ribos ezoterinė filosofija leidžia mums įžvelgti miglotus metafizinius gyvybės ir šviesos „septynių Sūnų“, septynių Logų pagal hermetistus ir visus kitus filosofus, bruožus, prasideda elementų, esančių mūsų Saulės sistemos sudėtyje, diferenciacija. Dažnai klausdavo, koks yra tikslus Foksato, jo jėgų ir funkcijų apibrėžimas, nes jis pateikiamas tarsi atliekantis asmeninio dievo funkcijas liaudies religijos supratimu. Atsakymas tik ką buvo pateiktas penkto stanso komentaruose. Kaip puikiai pasakyta paskaitose apie Bhagavadgytą: „Visas kosmosas turi neišvengiamai egzistuoti vienatiniame energijos šaltinyje, iš kurio sklinda ši šviesa (Foksatas)“. Ar mes kosmose ir žmoguje priskaičiuosime septynis principus, ar tik keturis, fizinėje gamtoje yra septynios jėgos, ir tas pats autoritetas tvirtina, kad „pradžna, arba sugebėjimas pažinti, egzistuoja septyniais atskirais aspektais, atitinkančiais septynias materijos būsenas. Nes kaip žmogiška būtybė susideda iš septynių lygmenų, taip ir diferencijuota materija Saulės sistemoje egzistuoja septyniomis skirtingomis būsenomis“⁶. Taip ir Foksatas. Jis turi keletą reikšmių, kaip jau buvo anksčiau minėta. Jis vadinamas „statytojų statytoju“, nes jėga, kurią jis įkūnija, sukūrė mūsų septynetainę grandį. Jis vienas ir septyni, ir kosminiame plane jis yra už visų panašių pasireiškimų, tokių kaip: šviesa, šiluma, garsas, sukibimas ir t. t.; taip pat jis yra „dvasia“ elektros, kuri yra visatos gyvybė. Kaip abstrakciją mes jį vadiname vienatiniu gyvenimu; kalbėdami apie jį kaip apie objektyvią

⁵ Nuo sanskrito žodžio *Laja*, materijos taškas, kuriame substancija tampa homogenine ir nebegalima jokia diferenciacija.

⁶ „Penki metai teosofijai“, straipsnis „Asmeninis ir beasmenis Dievas“, 200 psl.

ir akivaizdžią realybę, kalbėsime apie pasireiškimų septynetainę skalę, kuri prasideda nuo viršutinės nesuvokiamo vienatinio priežastingumo pakopos ir baigiasi kaip visur esantis protas bei gyvybė, būdingi kiekvienam materijos atomui. Taigi jei mokslas apie fizinės materijos evoliuciją kalba kaip apie aklą jėgą ir nesąmoningą judėjimą, okultistai teigia *protingą dėsni* ir *sąmoningą gyvybę* bei priduria, kad Foksatas yra viso to vadovaujanti dvasia. Ir visgi jis ne asmeninis dievas, o tik emanacija visų tų už jo esančių jėgų, kurias krikščionys vadina savo Dievo (iš tikrųjų – elohimo, arba, tiksliau, vieno iš septynių kūrėjų, vadinamų *elohim*) „pasiuntiniais“, o mes jį vadiname pirmapradžių gyvybės ir šviesos sūnų „pasiuntiniu“.

b) „Pirminiai embrionai“, kuriais jis pripildo Sian Čan (visatą) iš Tian Sin („proto dangaus“ arba to, kas yra Absolutas), yra mokslo atomai ir Leibnico monados.

VI STANSAS – Tęsinys

3. IŠ SEPTYNIŲ⁷ – PIRMAS APREIKŠTAS, ŠEŠI NEAPREIKŠTI; DU APREIKŠTI, PENKI NEAPREIKŠTI; TRYS APREIKŠTI, KETURI NEAPREIKŠTI; KETURI APREIKŠTI, TRYS NEAPREIKŠTI; KETURI IR VIENAS CZAN⁸ APREIKŠTI, DU IR VIENO PUSĖ NEAPREIKŠTI; ŠEŠI TURI BŪTI APREIKŠTI, VIENAS PALIKTAS ATSKIRAI (a). PAGALIAU SEPTYNI MAŽI BESISUKANTYS RATAI: VIENAS KITĄ GIMDANTYS (b)

a) Nors šis stansas apima visą visatą po mahapralajos (visuotinio išsiskaidymo), vis tik ši frazė, kaip kiekvienas okultizmo mokinys gali įžvelgti, analogiškai apima ir pirminių (nors ir sudėtinių) septynių elementų mūsų Žemėje evoliuciją bei baigtinį susidarymą. Keturi iš šių elementų dabartiniu metu visiškai pasireiškę, o penktasis – eteris – tik iš dalies, nes mes vos įžengėme į antrą Ketvirtojo Rato pusę, tad ir penktasis elementas visiškai pasireišk tik Penktame Rate. Pasauliai, taip pat ir mūsų Žemė, pačioje

⁷ Elementai (stichijų).

⁸ Trupmena.

pradžioje kaip embrionai vystėsi iš vieno antros stadijos elemento „Tėvo-Motinos“, „diferencijuotos visuotinės sielos“, bet ne iš to, ką Emersonas vadina „supersiela“ – ar tai kartu su šiuolaikiniu mokslu vadinsime kosminėmis dulkėmis bei ugniniu ūku, ar, pasak okultizmo, akaša, dživatma, dieviška astraline šviesa, arba „visatos siela“. Po šios pirmosios evoliucijos stadijos sekė kita. Nei pasaulis ir nė vienas dangaus kūnas negalėjo būti sukurtas objektyviame plane, jeigu elementai nebūtų pakankamai diferencijuoti iš jų pirminio *Ilus*, besiilsinčio lajoje. Pastarasis terminas yra nirvanos sinonimas. Tai iš tiesų yra nirvaninis skaidymas visų substancijų, po gyvenimo ciklo nugrimzdusių į savo pirminių būsenų latentįškumą. Tai yra švytintis, bet beformis *buvusios* materijos šešėlis, neigimo sritis, kurioje latentiškoje būsenoje ramybės laikotarpiu ilsisi aktyvios visatos jėgos.

Kalbant apie elementus, visada yra kaltinami protėviai tuo, kad jie „įsivaizdavo, jog jų elementai buvo elementarūs ir neskaidomi“. Mūsų priešistorinių protėvių šešėliai gali gražinti komplimentą mūsų fizikams dabar, kai nauji chemijos mokslo atradimai privertė Williamą Crookesą (Karališkosios bendrijos narį) pripažinti, kad mokslas dar per tūkstantį lygų (atstumas, atitinkantis tris geografines linijas) yra nuo sudėtingos elementariausios molekulės pažinimo. Šis mokslininkas mums sako, kad toks dalykas kaip iš tiesų elementari, visiškai vienalytė molekulė yra chemijos *terra incognita*. „Kur mes turime brėžti ribą? – klausia jis. – Argi nėra išėjties iš šio nesuvokimo? Ar turime elementų bandymus nustatinėti taip nelanksčiai, kad tepatektų tik 60 ar 70 kandidatų, o gal turime taip plačiai atverti bandymų duris, kad pasirinktųjų skaičius prilygtų pretendentų skaičiui?“ Ir po to mokslininkas chemikas pateikia stulbinančius pavyzdžius. Jis sako:

„Pavyzdžiui, itris. Jis turi konkretų atominį svorį, visus požymius elementaraus kūno, elemento, prie kurio mes iš tikrųjų galime vis pridėti, bet iš kurio negalime atimti. Ir visgi šis itris – tai tariama vienalytė visuma. Jeigu

jį imtume skaidyti žinomais metodais, jis skiltų į dalis, kurios, nebūdamos tarpusavyje tapačios, atskleidžia savybių gradaciją. Arba didimumas. Tai kūnas, turintis visus elementui būdingus požymius. Didelėmis pastangomis jis buvo atskirtas nuo kitų kūnų, kurie buvo jam labai artimi savo savybėmis, ir viso šio kritinio proceso metu buvo išlaikomas jo grynumas, o jis pats labai kruopščiai tyrinėjamas. Bet po to atėjo kitas chemikas, kuris, pasitelkęs ypatingą skaidymo procesą, šį tariamai vienalytį kūną išskaidė į du kūnus – prazeodimumą ir neodimumą, tarp kurių buvo galima įžvelgti tam tikrų skirtumų. Negana to, net ir dabar negalima tvirtinti, kad neodimumas ir prazeodimumas yra elementarūs kūnai. Atvirkščiai, jie taip pat turi skilimo požymių. Jeigu vieno tariamo elemento, perėjusio atitinkamą procesą, sudėtyje randama skirtingų molekulių, mes, be abejo, turime teisę paklausti, ar negalėtume gauti panašių rezultatų ir su kitais elementais, gal net su visais elementais, jeigu tik jie bus tinkamai tiriami? Mes netgi galime klausti, ties kur turi sustoti atrankos procesas, kuris, savaime aišku, pateiktų kiekvienos rūšies individualių molekulių atmainas? Ir šių skilimų grandinėje lengvai randame kūnus, vis labiau ir labiau priartėjančius vienas prie kito.“⁹

Dar kartą įsitikiname, kad šis priekaištas protėviams yra neteisingas kaltinimas. Bent jau jų išventintiesiems šis kaltinimas kažin ar galėtų būti priskirtas, nes būtent jie nuo seno kūrė alegorijas ir religinius mitus. Jeigu jie nebūtų nieko žinoję apie savo elementų nevienalytiškumą, jie nebūtų galėję turėti ugnies, oro, vandens, žemės personifikacijų; jų kosminių dievų bei deivių nešlovintų tokia palikuonių gausa, tokia masė sūnų ir dukterų, kurie tėra tik elementai, gimę *nuo* kiekvieno Elemento ir *viduje* kiekvieno atitinkamo Elemento. Alchemija ir okultiniai fenomenai net teoriškai tebūtų tik apgaulė ir žabangai, jeigu senovės išventintieji nebūtų žinoję kiekvieno elemento, esančio oro, vandens, žemės ir netgi ugnies sudėtyje, galimybių ir savybių bei funkcijų santykių, nors ugnis iki šių dienų tebėra *terra incognita*

---

⁹ *Presidential Address before the Royal Society of Chemists, kovas, 1888 m.*

šiuolaikiniam mokslui, priverstam vadinti ją judėjimu, šviesos ir tamsos evoliucija, degimo būviu, vertinančiam ją tik pagal išorinius aspektus, kitaip sakant, nežinančiam jos prigimties.

Bet šiuolaikinis mokslas, matyt, visiškai neatsižvelgia į tai, kad nors ir kiek būtų diferencijuoti šie elementarūs cheminiai atomai, kuriuos archainė filosofija vadino „savo atitinkamų tėvų kūrėjais“, tėvais, broliais, savo motinų vyrais, o šias motinas – savo sūnų dukterimis, kaip, pavyzdžiui, Aditė ir Dakša, kad ir kiek pradžioje būtų diferencijuoti šie elementai, visgi jie nebuvo tie sudėtiniai komponentiniai kūnai, kokie šiandien žinomi mokslui. Nei vanduo, nei oras, nei žemė (visų kietųjų kūnų sinonimas) iš viso neegzistavo savo dabartiniais būviais, atspindinčiais vieninteliu tris mokslo pripažintus materijos būvius. Nes visi jie ir netgi ugnis tėra tik naujų atmosferos derinių, jau galutinai susiformavusių sferų produktai, taigi pirmaisiais Žemės formacijos periodais jie buvo kažkas visiškai kita. Dabar, kai mūsų Saulės sistemą valdančios sąlygos ir dėsniai yra galutinai susiformavę ir mūsų Žemės, kaip ir bet kurio kito rutulio, atmosfera tapo, taip sakant, nuosavu lydymo tigliu, okultinis mokslas moko, kad erdvėje egzistuoja nuolatiniai mainai tarp molekulių, tiksliau, atomų, nuolat besijungiančių ir taip keičiančių savo junginių ekvivalentus kiekvienoje planetoje. Kai kurie mokslininkai, daugiausiai tarp žymių fizikų bei chemikų, pradeda įtarti šį faktą, okultistams žinomą jau daug amžių. Spektroskopas teparodo tik Žemės ir žvaigždinės substancijos tapatumo tikimybę (išorinės regimybės pagrindu), bet negali žengti toliau, negali įrodyti, ar atomai traukia vienas kitą tuo pačiu būdu ir tomis pačiomis sąlygomis, kaip manoma, kad tai fiziškai ir chemiškai vyksta mūsų planetoje. Temperatūrų skalė nuo aukščiausio iki žemiausio laipsnio, kokius tik pajėgiame įsivaizduoti, gali būti laikoma kaip viena ir ta pati visoje visatoje; tačiau jos savybės, išskyrus skaidymosi ir jungimosi savybes, skiriasi kiekvienoje planetoje; taigi ir atomai įeina į naujas egzistavimo formas, nepasiekiamas fizinio mokslo vaizduotei bei pažinimui. Tai aprašyta *Five Years of*

*Theosophy*¹⁰. Pvz., kometų materijos substancija „cheminėmis ir fizinėmis savybėmis visiškai skiriasi nuo cheminių ir fizinių savybių, kurios žinomos žymiausiems Žemės chemikams ir fizikams“. Ir netgi ši materija, prasiveržimo per mūsų atmosferą metu patiria tam tikrus savo prigimties pokyčius.

Taigi ne tik mūsų planetos elementai, bet netgi visų jos seserų Saulės sistemoje elementų deriniai stipriai skiriasi vieni nuo kitų bei nuo kosminių elementų už mūsų Saulės sistemos ribų. Tai vėlgi patvirtina tas pats mokslininkas anksčiau pateiktoje paskaitoje, kai cituodamas Clerką Maxwellą sako, „kad elementai nėra absoliučiai homogeniniai“. Jis rašo:

„Sunku įsivaizduoti tarpinių atmainų atranką bei išskaidymą, nes kur galėtų dingti šios išskaidytos molekulės, jeigu, kaip mes turime pagrindą galvoti, vandenilis ir kiti nejudančių žvaigždžių elementai susideda iš molekulių, visais atžvilgiais tapačių mūsų molekulėms (...) Pirmiausiai galime pradėti abejoti šiuo absoliučiu molekulinio tapatumu, nes iki šiol neturėjome jokių kitų tyrimo metodų kokioms nors kitoms išvadoms gauti, išskyrus tuos, kuriuos pateikia spektroskopas; bet pripažįstu, kad tiksliam dviejų kūnų spektrų palyginimui ir atpažinimui jie turi būti ištirti vienoduose temperatūrų, slėgių ir visų kitų fizinių sąlygų būviuose. Mes, aišku, matėme Saulės spektre spindulius, kurių negalėjome identifikuoti.“

Todėl mūsų planetos elementai ir negali tapti standartu lyginti su kitų pasaulių elementais. Iš tikrųjų kiekvienas pasaulis turi savo Foksatą, kuris savo veiklos sferoje yra visur esantis. Bet egzistuoja tiek Foksatų, kiek ir pasaulių, ir kiekvienas skiriasi realizacijos jėga bei laipsniu. Individualūs Foksatai sudaro vieną visuotinį kolektyvinį Foksatą – regimą esmę vienatinės absoliučios Ne-Esmės, kuri yra absoliuti Būtis, Sat. Yra pasakyta: „Kiekvieną manvantarą sukuriama milijonai ir milijardai pasaulių“. Todėl turi būti

---

¹⁰ 242 psl.

daugybė Foksatų, kuriuos mes traktuojame kaip sąmoningas ir *protingas* jėgas. Tai, aišku, sudrums mokslo protus. Tačiau okultistai, turintys tam rimtų priežasčių, traktuoja visas gamtos jėgas kaip tikrus, nors ir antjutiminius, materijos būvius ir kaip objektus, įmanomus pažinti būtybėms, turinčioms tam būtinus jutiminius sugebėjimus.

Įkalintas savo pirminėje, nepaliestoje būsenoje amžinos Motinos įsčiose, kiekvienas atomas, gimęs už jos karalystės ribų, yra pasmerktas nuolatinei diferenciacijai. „*Motina miega, bet visą laiką kvėpuoja*“. Ir kiekvienas jos iškvėpimas į pasireiškusį planą išsiunčia į *protėją* panašius produktus, kuriuos, išsiliejimo bangos nešamus, Foksatas išsklaido ir nukreipia į vienos ar kitos planetos atmosferos valdas ar už jų ribos. Sugautas vienos iš šių atmosferų, atomas pražuvęs; jo pirminis grynumas visiems laikams prarastas, jeigu tik likimas neatjungs jo, nukreipdamas į „išsiliejimo srovę“ (okultinis terminas, reiškiantis visiškai kitą procesą, nei šiuo žodžiu nusakoma šnekamojoje kalboje vartojama jo forma), kuri gali dar kartą atnešti jį prie ribos, kur prieš tai žuvo ir, verždamasis ne į erdvę *viršuje*, bet į erdvę *viduje*, jis bus išvestas į diferencijuotos pusiausvyros būseną ir sėkmingai sugertas atgal. Jeigu tikras okultistas alchemikas parašytų kūrinį „Atomo gyvenimas ir nuotyčiai“, jį didžiai pasmerktų šiuolaikinis chemikas, nors vėlesniais laikais gal sulauktų ir jo padėkos. Iš tiesų, jeigu toks įsivaizduojamas chemikas turėtų pakankamą intuiciją ir bent valandėlei atsitrauktų nuo „tikslųjų mokslų“ rutinos, kaip tai padarė praeities alchemikai, jam būtų atlyginta už drąsą. Juk komentarai byloja: „*Tėvo-Motinos kvėpavimas išeina šaltas ir švytintis, ir tampa karštas ir suteptas, kad vėl atšaltų ir išsivalytų amžinose vidinės erdvės įsčiose*“. Kalnų viršūnėje žmogus įkvepia šaltą tyrą orą ir iškvepia jį nešvarų, karštą ir pakitusį. Lygiai taip pat kiekvieno rutulio aukščiausia atmosfera yra jo burna, o žemiausia – jo plaučiai, todėl mūsų planetos žmogus įkvepia tik „materijos atliekas“ ir todėl jis „pasmerktas mirti joje“. Tas, kuris paverstų nejudrų deguonį į ozoną iki alcheminio aktyvumo laipsnio, atveddamas jį į jo grynąją esmę (tam

egzistuoja tam tikri metodai), tai jis atrastų „Gyvybės eliksyro“ atmainą ir paruoštų ją praktiniam naudojimui.

b) Procesas, apibūdintas kaip „Mažieji Ratai, gimdantys vienas kitą“, vyksta šeštoje srityje skaičiuojant iš viršaus ir paties materialiausio pasireiškusio kosmoso pasaulio plane – mūsų Žemės plane. Šie „Septyni Ratai“ sudaro mūsų planetų grandį. „Ratai“ suprantami kaip atskiros sferos ir jų jėgų centrai; bet šiuo atveju jie reiškia mūsų septynianarį Žiedą.

VI STANSAS – Tęsinys

4. JIS KURIA JUOS KAIP ANKSTESNIUOSIUS RATUS¹¹, ĮTVIRTINDAMAS JUOS NESUARDOMUOSE CENTRUOSE a). KAIPGI JUOS KURIA FOKSATAS? JIS SURENKA UGNINES DULKES, JIS SUKURIA UGNINIUS RUTULIUS, KONCENTRUOJASI PER JUOS IR APLINK JUOS, SUTEIKDAMAS JIEMS GYVYBĘ IR PO TO NUKREIPDAMAS JUOS JUDĖTI; VIENUS VIENA KRYPTIMI, KITUS – KITA. JIE ŠALTI, JIS DARO JUOS KARŠTUS. JIE SAUSI, JIS DARO JUOS DRĖGNUS. JIE ŠVYTI, JIS APGAUBIA JUOS IR ATŠALDO b). TAIP VEIKIA FOKSATAS NUO VIENŲ SUTEMŲ IKI KITŲ PER VISAS SEPTYNIAS AMŽINYBES¹².

a) Pasauliai kuriasi panašūs į „ankstesnius Ratus“, tai yra tuos, kurie egzistavo ankstesnėse manvantarose ir nugrimzdo į pralają; nes kosmose visa ko, nuo Saulės iki jonvabalių, gimimo, augimo ir griovimo dėsnis yra vienas. Egzistuoja nepertraukiamas tobulinimo darbas sulig kiekvienu nauju pasireiškimu, bet substancija-materija ir jėgos yra vienos ir tos pačios. Šis dėsnis veikia kiekvienoje planetoje per įvairius žemesnius dėsnius.

„Nesuardomi (lajos) centrai“ turi didelę reikšmę ir ši reikšmė turi būti pakankamai aiški, jeigu norime aiškiai suprasti archainę kosmogoniją, kurios teorija dabar yra virtusi okultizmu. Dabartiniu metu galima tvirtinti viena. Pasauliai kuriasi ne *virš*, ne *ant*, ne *lajos centruose*, nes nulinis taškas yra būseną, o ne matematinis taškas.

¹¹ Pasauliai.

¹² Periodas iš 311 040 000 000 000 metų brahmanų skaičiavimais.

b) Turėkite mintyje, kad Foksatas, kurianti kosminės elektros jėga, metaforiškai išsireiškiant, atsirado panašiai kaip Rudra iš Brahmos galvos, „iš Tėvo smegenų ir Motinos įsčių“, ir po to pats transformavosi į du pradus, vyrišką ir moterišką, t. y. į teigiamą ir neigiamą elektrą. Jis turi septynis Sūnus, kurie yra jo *Broliai*. Foksatas priverstas kartas nuo karto gimti, kiekvieną kartą, kai du iš jo „Sūnų-Brolių“ *per daug priartėja vienas prie kito*, ar tai vyktų dėl draugiško apsikabinimo, ar dėl kovos; kad to išvengtų, jis sujungia ir suriša kartu tuos, kurie skiriasi pagal prigimtį, ir išskiria vienodus pagal temperamentą. Čia, kaip kiekvienam ir taip aišku, be abejo, kalbama apie elektrą, kilusią iš trinties, traukos dėsnį tarp dviejų skirtingo poliariškumo objektų ir stūmos dėsnį tarp vienodo poliariškumo objektų. Septyni Sūnūs-Broliai simbolizuoja septynias kosminio magnetizmo formas, praktiniame okultizme vadinamas „Septyniais pradais“, kurių aktyvūs ir bendradarbiaujantys palikuonys, be kitų energijų, yra elektra, magnetizmas, garsas, šviesa, šiluma, sukibimas ir t. t. Okultinis mokslas visas jas apibūdina kaip antjautimines jų slapto poveikio pasekmes ir kaip objektyvius fenomenus jausmų pasaulyje. Pirmiesiems užfiksuoti reikia paranormalių sugebėjimų, antruosius fiksuoja mūsų paprasti fiziniai jutimai. Visi jie priskirtini emanacijoms ir yra emanacijos dar kur kas labiau antjautiminių dvasinių savybių, neįsamenintų, bet priklausančių tikrai realioms ir sąmoningoms priežastims. Bandyti aprašyti tokias būtybes visiškai beprasmiška. Skaitytojas turi atsižvelgti, kad pagal mūsų mokymą, nagrinėjantį šią fenomenalią visatą kaip didžiąją iliuziją, kuo arčiau kūnas prieina prie nepasiekiamos Būtybės, tuo arčiau jis prie realybės, nes tuo pačiu jis labiausiai nutolęs nuo šio majos pasaulio. Todėl, nors iš jų pasireiškimo šiame sąmonės plane ir negalima daryti išvados apie molekulinę šių kūnų sudėtį, tačiau adepto akimis jie turi konkrečią objektyvią, jeigu ir ne materialią, sudėtį, sąlyginai noumenaliame – kaip priešingybė fenomenaliam – pasaulyje. Mokslo žmonės, jeigu nori, gali vadinti juos jėga ar jėgomis, kilusiomis iš materijos, ar jos „judėjimo rūšimis“. Okultistas regi šias

elementalių¹³ (jėgų) pasekmes, o ne jas sukeliančias betarpiškas priežastis, kaip protingus dieviškus Darbininkus. Tamprus šių elementalių, neklystančia Valdovų ranka nukreipiamų, ryšys su grynos materijos elementais – galėtume pasakyti: jų koreliatais – išryškėja mūsų žemiškuose fenomenuose, tokiuose kaip šviesa, šiluma, magnetizmas ir kt. Aišku, mes niekada nesutiksime su amerikiečių substancialistais¹⁴, kiekvieną jėgą ir energiją, ar tai būtų šviesa, šiluma, elektra, ar sukibimas, vadinančiais „būtybe“; nes tai tas pats, jei pravažiuojančių ratų sukeliama triukšmą vadintume būtybe – sumaišydami ir sutapatindami šį triukšmą su „vežėju“, esančiu *išorėje*, ir su nukreipiančiu „protu“ *viduje* vežimo. Bet, aišku, mes suteikiame šį pavadinimą „vežėjui“ ir tiems nukreipiantiems „protams“, t. y. viešpataujantiems Dhian Kohanams, kaip tai buvo sakyta anksčiau.

Elementaliai, gamtos jėgos, yra veikiančios, nors nematomos, arba tiksliau, neapčiuopiamos antrinės priežastys ir tėra tik pasekmės pirminių priežasčių už visų žemiškų fenomenų uždangos. Elektra, šviesa, šiluma ir t. t. išradingai buvo pavadintos „vaiduokliais, arba materijos šešėliais judėjime“, t. y., antjutinėmis materijos būsenomis, kurių tik pasekmes tegalime suvokti. Praplėsdami anksčiau pateiktą palyginimą, pridursime, kad šviesos jautimas, panašiai kaip riedančių ratų triukšmas – grynai fenomenali pasekmė, neegzistuojanti stebėtojo išorėje. Betarpiška priežastis, sukianti pojūtį, gali būti palyginta su vežėju ir yra antjutinė materijos būsenos judėjime, gamtos jėga, arba elementalis. Bet už viso to, panašiai kaip vežimo savininkas valdo vežimą iš vidaus, stovi aukščiausia, *noumenali* priežastis, *protas*, iš kurio esmės kyla šios „materijos“ būsenos, pagimdančios nesuskaičiuojamas daugybes elementalių, arba psichinių

---

¹³ Elementų dvasios, būtybės, išsivysčiusios keturiose karalystėse – žemėje, vandenyje, ore, ugnyje. Kabalistai jas vadina atitinkamai: gnomais, undiniais, silfais, salamandromis. (Vert. past.)

¹⁴ Žr. *The Scientific Arena*, mėnesinis žurnalas, skirtas esamiems filosofiniams mokymams ir jų įtakai mūsų amžiaus religinei minčiai. 1886 m. 7,8,9 mėn., Niujorkas, leidėjas – filosofijos daktaras A. Wilfordas Hallas.

gamtos dvasių, panašiai kaip kiekvienas vandens lašas gimdo be galo mažas infuzorijas.

Būtent Foksatas nukreipia principų pernešimą iš vienos planetos į kitą, nuo vienos žvaigždės į kitą žvaigždę-dukterį. Kai planeta miršta, jos gyvybę įkvepiantys principai pernešami į lają, arba miegantį centrą, turintį potencialią, bet latentinę energiją, kuri yra pažadinama gyventi ir pradeda formuoti naują žvaigždės kūną. Nuostabu, kad fizikai, prisipažindami neturintys žinių apie tikrąją Žemės materijos prigimtį (pirminę substanciją laiko greičiau miegu nei tikra realybe), mano turį teisę spręsti apie šią materiją ir pretenduoja žinoti, ką gali ir ko negali jos įvairios kombinacijos. Mokslininkai dar tik paviršutiniškai tepažįsta šią materiją ir visgi kuria savo dogmas. Neva tai tik „judėjimo rūšis“, ir niekas daugiau! Bet jėga, kuri dalyvauja gyvo žmogaus, kai šis nuo stalo nupučia dulkelę, kvėpavime taip pat ir be jokių abejonių yra „judėjimo rūšis“. Ir, be abejo, ji nėra materijos arba dulkelės dalelių savybė, bet kilo iš gyvos ir mąstančios būtybės, kuri pasiuntė iškvėpimą, nesvarbu, ar tas impulsas buvo sąmoningas, ar nesąmoningas. Iš tiesų priskirti materijai, apie kurią iki šiol nieko nežinoma, įgimtą savybę, vadinamą jėga, apie kurios prigimtį dar mažiau žinoma, reiškia sukurti kur kas didesnius sunkumus už tuos, kurie kyla mėginant suvokti mūsų „gamtos dvasių“ tarpininkavimą kiekviename natūraliame fenomene.

Okultistai, kurie, jeigu norėtų būti tikslūs, pasakytų, kad ne materija, bet tik materijos *esmė* (t. y., Mulaprakritė, viso ko Šaknis) nesuardoma ir amžina, teigia, kad visos gamtos jėgos: elektra, magnetizmas, šviesa, šiluma ir t. t., toli gražu nėra materialių dalelių judėjimo rūšys, bet *in esse*, t. y., savo materialia struktūra yra diferencijuoti visuotinio judėjimo aspektai, o pats judėjimas yra aptartas ir paaiškintas pirmuose šio tomo puslapiuose. Kai kalbama, kad Foksatas sukuria „Septynis lajos centrus“, tai reiškia, kad formavimo, arba kūrybos, tikslais DIDYSIS DĖSNIS – teistai gali vadinti jį Dievu – sulaiko, arba, tiksliau, pakeičia savo nenutrūkstamą judėjimą

septyniuose nematomuose taškuose pasireiškusios visatos viduje. „*Didysis Kvėpavimas praardo erdvės tįsime septynias skyles į lają, kad priverstų jas suktis ratu per visą manvantarą*“, sako okultinis katekizmas. Mes jau minėjome, kad laja yra tai, ką mokslas gali pavadinti nuliniu tašku, arba linija; absoliučios neigiamybės sritis, arba vienatinė, tikroji, absoliuti jėga, *noumenas* Septintos Būsenos, to, ką mes iš nežinojimo vadiname ir pripažįstame kaip jėgą; arba noumenas nediferencijuotos kosminės substancijos, kuri pati savaime yra nepasiekiamas ir nesuvokiamas objektas baigtiniam pažinimui; visų objektyvumo ir taip pat subjektyvumo būsenų šaknis ir pagrindas; neutrali ašis, ne vienas iš daugelio aspektų, bet jos centras. Prasmę galima suvokti, jeigu pasistengsime įsivaizduoti „neutralų centrą“ – svajonę tų, kurie norėtų atrasti amžiną judėjimą. „Neutralus centras“, vienu aspektu, yra ribinis taškas bet kokiai duotai jausmų grupei. Taigi įsivaizduokite du nuoseklius materijos planus, kiekvieną atsakantį už atitinkamą jam priklausančių pažinimo organų grupę. Mes priversti daryti prielaidą, kad tarp šių dviejų materijos planų vyksta nuolatinė cirkuliacija. Jeigu stebėsime, tarkime, žemiausio plano atomus ir molekules pagal jų kylančią transformaciją, tai jie pasieks tašką, kuriame išeis už mūsų žemiausiame plane turimų sugebėjimų ribų. Faktiškai šiame taške žemiausio plano materija dingsta iš mūsų pažinimo srities arba, tiksliau, ji pereina į aukštesnį planą, ir materijos būseną, atitinkanti šį perėjimo tašką, be abejo, turi turėti ypatingų ir nelengvai aptinkamų savybių. Tokius „Septynis neutralius centrus“¹⁵ sukuria Foksatas, kuris pažadina materiją veiklai ir evoliucijai tada, kai, anot Miltono:

„Pakloti puikūs pagrindai, kad ant jų būtų galima kurti...“

Pirminis atomas (Anu) negali būti išskaidytas nei būdamas prieš kūrimo, nei pirmaprādės būsenos; todėl jis vadinamas „Visko suma“, aišku, simboliškai, nes ši „Visko suma“ – beribė. Tai, kas yra tuštumos bedugnė

---

¹⁵ Tai, kaip mums atrodo, ir yra *J.W. Keely* iš Filadelfijos naudotas pavadinimas tam, ką jis laikė „Eteriniais centrais“. Jis išrado „variklį“, kuris, kaip tikėjosi jo gerbėjai, turėjo sukelti tikrą pasaulio varomųjų jėgų revoliuciją.

fizikui, težinančiam tik regimų priežasčių ir pasekmių pasaulį, okultistui yra beribė dieviškos pilnatvės erdvė. Tarp daugybės prieštaravimų begalinės evoliucijos ir involiucijos doktrinai, arba periodiniam kosmoso sugėrimui, procesui, kuris, pasak braminų ir ezoterinės doktrinos, yra be pradžios ir pabaigos, okultistas išgirsta, kad to negali būti, nes „pagal šiuolaikinės mokslinės filosofijos suvokimą, išsekimas gamtoje neišvengiamas“. Jeigu gamtos polinkis į „išsekimą“ turi tapti tokiu stipriu argumentu prieš okultinę kosmogoniją, tai galime paklausti, kaip mūsų pozityvistai, laisvamaniai ir mokslininkai aiškina daugybę aktyvių žvaigždžių sistemų aplink mus? Jos turėjo amžinybę savo išsekimui, kodėl gi kosmosas nevirto inertine mase? Netgi Mėnulis tik hipotetiškai laikomas mirusia, „išsekusia“ planeta ir, matyt, nedaug tokių planetų žinomos astronomijai¹⁶. Į šį klausimą nėra atsakymo. Be to, dar reikia pastebėti, kad mintis apie tai, jog „transformuojamos energijos“ kiekis mūsų mažoje sistemoje gali išsekti, pagrįsta grynai klaidingu supratimu apie „iki baltumo įkaitusią saulę“, nuolat išspinduliuojančią į erdvę savo kūną be jokio kompensavimo. Į tai atsakome, kad gamta išsenka ir dingsta iš objektyvaus plano tik tam, kad vėl pasireikštų po laikino poilsio iš subjektyvaus plano naujam pakilimui. Mūsų kosmosas ir gamta suyra tik tam, kad po kiekvienos pralajos vėl pasireikštų tobulesniame plane. Rytų filosofų materija nėra vakarų metafizikų „materija“ ir gamta. Nes kas tai yra materija? Ir visų pirma, kas yra mūsų mokslinė filosofija, jei ne tai, ką teisingai ir mandagiai Kantas pavadino „*mokslu apie mūsų pažinimo ribas*“? Iki ko privedė visa mokslo bandymų gausa susieti, sujungti ir nustatyti visus organinio gyvenimo reiškinius tik kaip paprastus fizinius ir cheminius pasireiškimus? Prie spekuliacijų, prie paprasčiausių muilo burbulų, kurie sproginėjo vienas po kito anksčiau, nei mokslininkai turėjo galimybę atrasti tikruosius faktus. Viso to buvo galima išvengti ir pažinimo progresas būtų žengęs milžino žingsniais, jeigu mokslas ir jo filosofija būtų

---

¹⁶ Mėnulis miręs tik tiek, kiek tai susiję su jo vidiniais principais, t. y., psichiškai ir dvasiškai, kad ir kaip nevykusiai toks teiginys beskambėtų. Fiziškai jis tarsi pusiau paralyžiuotas kūnas. Okultistai teisingai nusako jį kaip „Pamišusi Motina“, Didysis Danguis Lunatikas.

susilaukę nuo hipotezių, paremtų tik vienpusiu jų „materijos“ pažinimu. Urano ir Neptūno elgesys, kai jų palydovai, vieno – keturi, o kito – vienas, sukosi, savo orbitose, kaip buvo tikimasi, iš rytų į vakarus, nors visi kiti palydovai sukosi iš vakarų į rytus, yra labai geras pavyzdys, įrodantis, kokios nepatikimos visos teorijos *a priori* netgi tada, kai jos pagrįstos tiksliausia matematine analize. Garsioji mūsų Saulės sistemos atsiradimo iš ūkų hipotezė, iškelta Kanto ir Laplace'o, labiausiai buvo pagrįsta žinomu faktu, kad visos planetos sukosi viena ir ta pačia kryptimi. Laplace'as, remdamasis šiuo jo metu matematiškai įrodytu faktu ir spekuliuodamas tikimybių teorija, pasiūlė lažybas trys milijardai prieš vieną, kad naujai atrasta planeta savo sistemoje turės tą pačią sukimosi į rytus savybę. Nepakeičiami mokslinės matematikos dėsniai virto „nuvainikuotais tolesniais tyrinėjimais ir stebėjimais“. Šis klaidingas Laplace'o teiginys gajus ir mūsų dienomis; ir kai kuriems astronomams pagaliau pasisekė įrodyti (?), kad klaidinga buvo laikyti Laplace'o teiginį klaida; ir dabar dar bandoma ištaisyti šį liapsusą, nepritraukiant visuotinio dėmesio. Daug tokių panašių nemalonių staigmenų susikaupė apie hipotezes, net grynai fizinio pobūdžio. O kokį nusivylimą slepia klausimai apie transcendentinę okultinę prigimtį! Okultizmas tvirtina, kad taip vadinamas „atbulinis sukimasis“ yra faktas. Jeigu nė vienas fizinis intelektas nesugeba suskaičiuoti smiltelių, dengiančių keletą pakrantės mylių, arba prasiskverbti į giluminę šių smiltelių, tokių puikiai matomų ir apčiuopiamų ant gamtininko delno, prigimtį bei esmę, tai kaip materialistas gali apriboti dėsnius, valdančius atomų pokyčius bei egzistavimą pirmapradžio Chaoso sąlygose, arba žinoti ką nors tikra apie atomų bei molekulių sugebėjimus ir potencijas prieš ir po jų susiformavimo į pasaulius? Šių nekintančių ir amžinų molekulių, kur kas sunkiau suskaičiuojamų erdvėje nei smiltelės okeano pakrantėse, sandara gali skirtis priklausomai nuo jų egzistavimo plano taip pat, kaip sielos esmė skiriasi nuo savo laidininko kūno. Kaip mus moko, kiekvienas atomas turi septynis būties arba egzistavimo planus; ir kiekvieną planą valdo tam tikri ypatingi evoliucijos bei

sugėrimo dėsniai. Astronomai, geologai ir fizikai, neišmanydami bent apytikrių chronologinių duomenų, nuo kurių jiems vertėtų pradėti savo bandymus nustatyti mūsų planetos amžių ar saulės sistemos pradžią, su kiekviena nauja hipoteze tolsta vis tolyn nuo fakto krantų į beribes spekuliatyvinės ontologijos gelmes¹⁷. Analogijos dėsnis kuriančiajame plane tarp transsaulinių sistemų ir intrasaulinių planetų neturi būti taikomas neišvengiamai baigtinėms sąlygoms, kurioms priklauso kiekvienas regimas kūnas šiame mūsų būties plane. Okultiniame moksle šis analogijos dėsnis yra pirmas ir pats svarbiausias raktas kosminei fizikai; bet reikia gerai išstudijuoti kiekvieną menkiausią jo smulkmeną ir „pasukti septynis kartus“, tik tada pavyks jį suprasti. Okultinė filosofija – vienintelis mokslas, kuris gali to išmokyti. Kaip galima neigti okultistų teiginio, kad „kosmosas amžinas savo absoliučia visuma ir baigtinis tik savo sąlyginiais pasireiškimais“, teisingumą ar įrodinėti klaidingumą remiantis tik vienpusiškais fizikų pareiškimais, kad „gamtos išsekimas yra neišvengiamybė“?

***

NUKRYPIMAS NUO KOMENTARŲ

Šiuo Posmu (VI stanso 4 posmas) baigiasi Stansų dalis apie Visatos kosmogoniją po paskutiniosios mahapralajos, arba Visuotinio Išsiskaidymo, kuris, kai jis prasideda, nusineša iš Erdvės kiekvieną diferencijuotą daiktą, tiek dievus, tiek ir atomus, panašiai kaip gausybę sausų lapų. Pradedant šiuo posmu ir toliau, Stansai bus tik apie mūsų Saulės sistemą apskritai, joje esančią planetų grandį konkrečiai, ir ypatingai mūsų ketvirto rutulio bei jo grandies istoriją. Visi tolesni šio tomo Stansai ir posmai bus skirti tik Žemės evoliucijai ir evoliucijai Žemėje. Kas liečia pastarąją, tai susiklostė keista

---

¹⁷ Tačiau okultistai, visiškai pasitikintys savo tiksliais astronominiais ir matematiniais manuskriptais, apskaičiuoja žmonijos trukmę ir tvirtina, kad žmonija (jau pasidalijusi į lytis) egzistavo šiame Rate 18 618 727 metus, kaip tai pastebėta brahmanų mokymuose ir kai kuriuose indų kalendoriuose.

padėtis – keista, aišku, šiuolaikinio mokslo požiūriu – padėtis, kuri turi būti nušviesta.

Prieš pateikiant skaitytojui visiškai naujas ir tam tikra prasme stulbinančias teorijas, jos turi būti bent kiek paaiškintos. Tai absoliučiai būtina, nes šios teorijos ne tik skiriasi nuo pateikiamų šiuolaikinio mokslo, bet kai kuriais teiginiais net prieštarauja ankstesniems teiginiams¹⁸, pateiktiems kitų teosofų, pretenduojančių į tai, kad jų mokymų ir aiškinimų perdavimas pagrįstas tuo pačiu Autoritetu, kuriuo remiasi ir šio veikalo autorė.

Gali pasirodyti, kad egzistuoja tam tikri prieštaravimai tarp vienos ir tos pačios Doktrinos aiškintojų. Tačiau iš tikrųjų šie skirtumai atsiranda tik dėl to, kad ankstesni rašytojai gavo nepilnus duomenis, todėl padarė kai kurias klaidingas išvadas ir iš anksto pateikė savo samprotavimus, skubėdami pristatyti skaitytojams išbaigtą sistemą. Todėl skaitytojas, jeigu jis teosofijos mokinytis, neturi stebėtis, rasdamas šiuose puslapiuose kai kurių, ankstesniuose teosofiniuose darbuose pateiktų teiginių pataisas, o taip pat ir paaiškinimus tiems punkтам, kurie liko neaiškūs, nes jie dėl duomenų trūkumo buvo neišbaigti. Yra daug klausimų, kurių nelietė net „Ezoterinio budizmo“, geriausio ir tiksliausio iš panašių kūrinių, autorius. Iš kitos pusės, net jis neišvengė keletą klaidingų sąvokų, kurios dabar turi būti pateiktos tikraja mistine prasme, kiek šio veikalo autorė pajėgi tai padaryti.

Todėl padarysime trumpą pertrauką tarp jau paaiškintų Stansų ir tų, kurie dar laukia komentarų, nes juos skiria didžiulės trukmės kosminiai periodai. Tai suteiks mums pakankamai laiko iš paukščio skrydžio pažvelgti į kai kuriuos punktus, liečiančius Slaptąją Doktriną, kurie anksčiau buvo pateikti visuomenei ne visada aiškioje, o kartais ir klaidingoje, Šviesoje.

---

¹⁸ „Esoteric Buddhism“ ir „Man: Fragments of Forgotten History“.

KAI KURIE ANKSČIAU PUBLIKUOTI KLAIDINGI ĮVAIZDŽIAI APIE PLANETAS, RATUS IR ŽMOGŲ

Tarp vienuolikos nepateiktų stansų yra vienas, pilnai ir nuosekliai aprašantis Planetų Grandies susidarymą po to, kai pirmoji kosminė ir atominė diferenciacija prasidėjo pirminiame akosmizme¹⁹. Beprasmiška kalbėti apie „dėsnius“, atsirandančius tada, kai Dievas ruošiasi kurti, nes a) „dėsniai“ arba, tiksliau, DĖSNIS, amžini ir nesukurti, ir b) pats Dievas yra Dėsnis, ir *atvirkščiai*. Be to, vienatinis amžinas Dėsnis išskleidžia regimoje Gamtoje (kokia ji turi būti) visa ką pagal septyniatainį principą; tarp to visa ko – ir nesuskaičiuojamą daugybę pasaulių grandžių ciklų. Šios pasaulių grandys susideda iš septynių ratų, išsidėstančių nuoseklia eilės tvarka keturiuose žemuosiuose Formavimo pasaulio planuose (kiti trys priklauso Archetipų pasauliui). Iš šių septynių tik vienas, *pats žemiausias ir pats materialiausias*, prieinamas mūsų pažinimui; kiti šeši yra už jo ir todėl nematomi žemiškomis akimis. Kiekviena tokia pasaulių grandis yra pagimdyta ir sukurta kitos *žemesnės ir mirusios* grandies – taip sakant, yra jos įsikūnijimas. Mums paaiškina, kad kiekviena iš planetų (iš kurių *tik septynios* buvo pavadintos šventomis, kaip valdomos aukščiausiųjų Valdovų ar Dievų, bet visiškai ne dėl to, kad senovės išminčiai nebūtų nieko žinoję apie kitas²⁰) nepriklausomai nuo to ar ji žinoma, ar nežinoma, visada yra septyniatainė, kaip ir grandis, kuriai priklauso Žemė. Pavyzdžiui, visos panašios planetos, kaip Merkurijus, Venera, Marsas, Jupiteris, Saturnas ir kt. arba mūsų Žemė mums matomos taip pat, kaip ir mūsų Žemė tikriausiai matoma kitų planetų gyventojams (jeigu tokių yra), nes visos jos yra tame pačiame plane; o aukštesnieji šių planetų palydovai yra kituose planuose, nejaučiami iš mūsų Žemės. Kadangi jų padėtis pateikta toliau, o taip pat ir diagramoje, pridedamoje prie VI stanso 6 posmo komentary, tai dabar

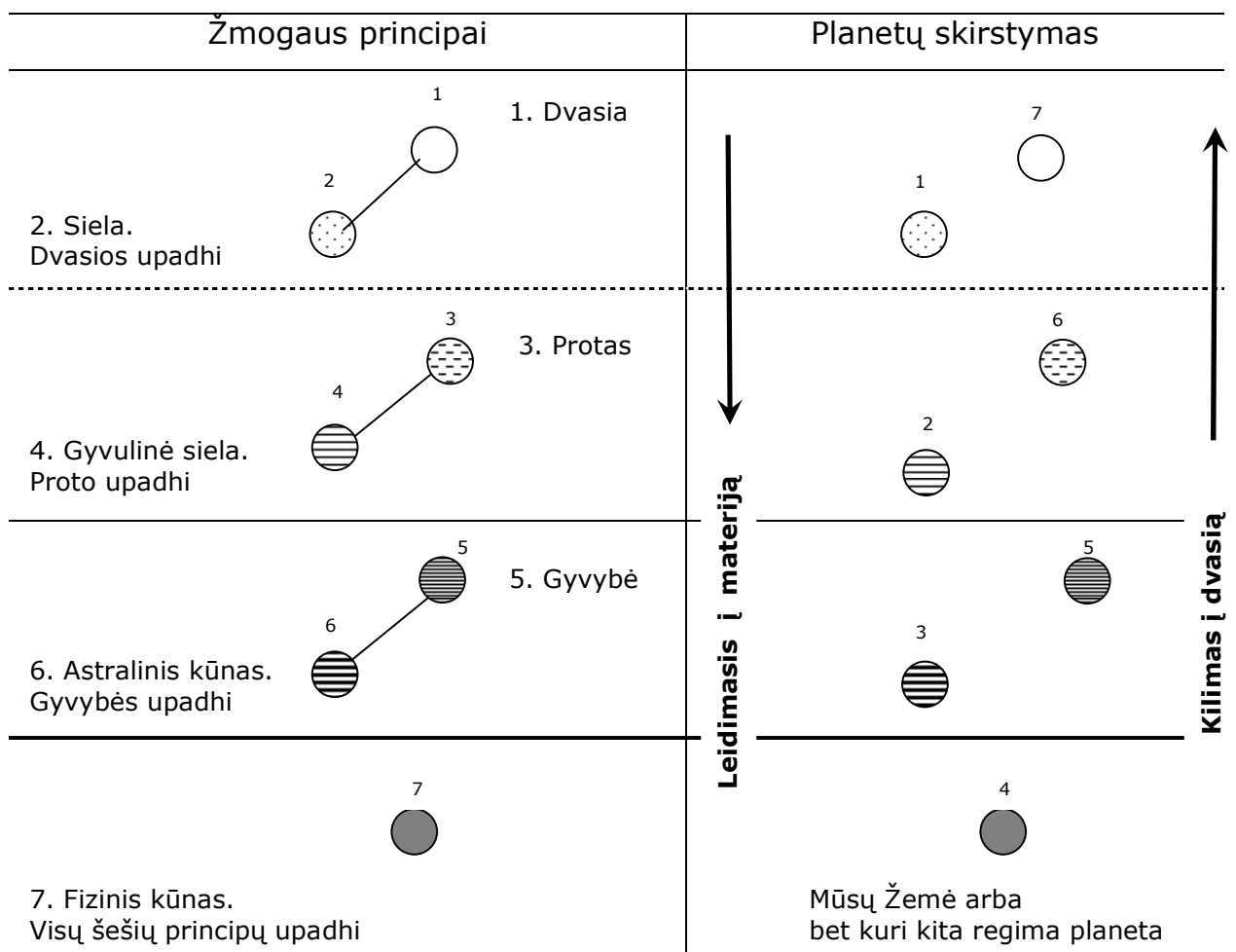
¹⁹ (a... + gr. kosmos – Visata) – periodas, egzistavęs prieš kūrimą, kai dar neegzistavo kosmosas, o buvo tik Chaosas (Vert. past.).

²⁰ Šventose knygose išvardinta kur kas daugiau planetų nei šiuolaikiniuose astronominiuose atlasuose.

tereikia pridurti tik keletą žodžių. Įdomu, kad šie nematomi palydovai atitinka tai, ką mes vadiname „principais“ žmoguje. Šie septyni yra trijuose materialiuose planuose ir viename dvasiniame, ir atitinka žmogaus septynių principų tris upadhi (materialias bazes) ir vieną dvasinį laidininką (vahana).

Jeigu dėl dar aiškesnio mąstymo vaizdo mes žmogaus principus išdėstysime lygiagrečiai planetoms, tai gausime schemą, kurią pateikiame šioje diagramoje:

1 diagrama

Kadangi mes čia einame nuo visuotinio prie atskiro, užuot naudoję induktyvinį, arba Aristotelio metodą, tai numeracija pateikiama atvirkščia

tvarka. Dvasia įrašyta pirma, o ne septinta, kaip tai paprastai daroma, bet ko iš tikrųjų *nereikėtų daryti*.

Principai, kaip jie paprastai vadinami pagal „Ezoterinio budizmo“ ir kitų veikalų metodą, yra šie: 1. Atma; 2. Buddhi (dvasinė siela); 3. Manas (žmogiškoji siela); 4. Kama rupa (norų ir aistrų laidininkas); 5. Prana (gyvybė); 6. Linga šarira (astralinis kūnas); 7. Sthula šarira (principo pagrindas).

Žemesniųjų planų tamsios, horizontalios linijos reiškia upadhi, jeigu jos nagrinėjamos kaip žmogaus principai ir kaip planetų grandies planai. Aišku, diagrama nepateikia žmogaus principų visiškai tikslia tvarka, bet labiau atsižvelgia į jų santykį ir analogiją, kuriuos dabar stengiamės pateikti skaitytojo dėmesiui. Kaip skaitytojas pamatys, tai yra nužengimas į materiją, abiejų būtybių prisiderinimas – kaip mistine, taip ir fizine prasme – ir jų persipynimas didžioje būsimoje „kovoje už egzistavimą“. Gal terminas „būtybė“, panaudotas sferai, atrodo keistai, bet senovės filosofai, vaizdavę Žemę kaip didžiulį „Gyvūną“, savo laiku buvo išmintingesni už šiuolaikinius geologus; ir Plinijus, vadinęs Žemę mūsų gerąja maitintoja motina, vienintele stichija nepriešiška žmogui, buvo arčiau tiesos už Watts'ą, įsivaizdavusį, kad jis mato ją kaip Dievo pjedestalą. Žemė tėra pjedestalas tik žmogui, kylančiam į aukštesnes sritis; prieangis –

... į švytinčius Rūmus,
pro kurį amžinai spraudžiasi įsiaudrinusi minia.

Bet tai tik parodo, kaip puikiai okultinė filosofija nusako viso ko esmę gamtoje ir kad jos dogmos kur kas logiškesnės už negyvas hipotetines fizikos mokslo spekuliacijas.

Susipažinęs su tuo mistikas bus geriau pasiruošęs įsisavinti okultinį mokslą, nors kiekvienas eilinis šiuolaikinio mokslo mokinys žiūrės į tai kaip į absurda. Tačiau okultizmo mokinys teigia, kad mūsų čia nagrinėjama teorija kur kas filosofiškesnė ir teisingesnė už bet kurią kitą. Ji bent logiškesnė už neseniai iškeltą, kuri Mėnulį pavertė mūsų Žemės atskilusia dalimi, kai ši

buvo įkaitęs rutulys, išsilydžiusi plastiška masė. Samuelis Lengas, knygos „Šiuolaikinis mokslas ir šiuolaikinė mintis“ autorius, sako:

„Astronominės išvados yra teorijos, pagrįstos tokiais nepatikimais duomenimis, kad kai vienais atvejais jie nurodo tokius neįtikėtinais trumpus periodus, panašiai kaip 15 milijonų metų visam buvusiam saulės sistemos susidarymo procesui, kitais – paverčia juos neįtikėtinais ilgais, kaip, pavyzdžiui, prielaida, kad Mėnulis buvo išsviestas, kai Žemės sukimosi periodas tetrukdamo tris valandas, o pats didžiausias realus lėtėjimas, kurį pavyko pastebėti, būtų pareikalavęs 600 milijonų metų, kad priverstų jį suktis dvidešimt trijų valandų periodu vietoje dvidešimt keturių.“²¹

Ir jeigu fizikai atkakliai laikosi tokių spekuliacijų, tai kodėl indų chronologija turi būti išjuokta kaip perdėta?

Be to, teigiama, kad planetų grandys, turėdamos savo Dienas ir Naktis, t. y. trukmės, arba gyvenimo, periodus, ir inercijos, arba mirties periodus – danguje elgiasi taip kaip žmogus Žemėje; jos pagimdo panašius į save, sensta ir užgesta, ir vien tik jų dvasiniai principai gyvena jų pagimdytuose, jas pačias pergyvenusiuose, palikuonyse.

Nesikėsinant į per daug sunkų uždavinį – pateikti visą procesą su visomis jo kosminėmis detalėmis – pakankamai bus pasakyta pateikiant vien apytikrį jo įvaizdį. Kai planetinė grandis pradeda savo paskutinį ciklą, jos A Rutulys, prieš galutinai numirdamas, visą savo energiją ir visus savo principus išsiunčia į neutralų latentinės jėgos centrą, lajos centrą, ir tuo pačiu įkvepia gyvybę naujam nediferencijuotos substancijos, arba materijos, branduoliui, t. y., pažadina jį veiksmui, suteikia jam gyvybę. Įsivaizduokime, kad panašus procesas vyko ir Mėnulio planetinėje grandyje; vardan įrodymo dar įsivaizduokime – nors žemiau cituojama Darvino teorija neseniai buvo paneigta ir šis faktas dar nepatvirtintas matematiniais apskaičiavimais, – kad Mėnulis senesnis už Žemę. Įsivaizduokite šešis Rutulius, Mėnulio brolius – laiko periodu dar prieš pirmojo iš mūsų septynių Rutulių atsiradimą – vienas

---

²¹ 48 psl.

kito atžvilgiu išsidėsčiusius taip, kaip mūsų grandies broliai Rutuliai dabar yra išsidėstę mūsų Žemės atžvilgiu²². Dabar bus lengva įsivaizduoti, kaip Mėnulio grandies A Rutulys įkvepia gyvybę Žemės grandies A Rutuliui ir po to miršta; kitas tos pačios grandies B Rutulys siunčia savo energiją B Rutuliui naujoje grandyje; po to Mėnulio grandies C Rutulys sukuria savo palikuonį, C Rutulį Žemės grandyje; ir pagaliau Mėnulis (mūsų palydovas) išlieja visas savo gyvybę, energiją ir jėgas į žemiausią mūsų planetinės grandies Rutulį – D Rutulį ir, perdavęs jas naujam centrui, tampa iš tikrųjų *mirusia planeta*, kurios sukimasis sulig mūsų Rutulio gimimu beveik sustojo. Mėnulis, be abejo, yra mūsų Žemės palydovas, bet tai netrukdo teorijai, kad jis perdavė Žemei viską, išskyrus savo paties lavoną. Tam, kad Darvino teorija išsilaikytų, be čia paneigtos hipotezės, turėjo būti išgalvotos kitos, dar labiau absurdiškos teorijos. Teigiama, kad Mėnulis atšalo šešis kartus greičiau už Žemę²³. „Jeigu Žemės pluta atsirado prieš 14 000 000 metų, tai Mėnulio amžius tėra tik vienuolika ir du trečdaliai milijono metų nuo panašios stadijos... ir t. t.“. Ir nors mūsų Mėnulis tėra tik mūsų Žemės išsviesta dalis, tai kodėl panašios išvados negali būti padarytos apie kitų planetų mėnulių? Astronomai „nežino“. Kodėl Venera ir Merkurijus neturi palydovų; o kai jie egzistuoja, tai kaip jie susidarė? Astronomai nežino, sakome mes, todėl, kad mokslas turi tik vieną raktą – materijos raktą – gamtos paslaptims atrakinti, o okultinė filosofija turi septynis raktus ir paaiškina tai, ko mokslas nemato. Venera ir Merkurijus neturi palydovų, bet jie turėjo „tėvus“ taip pat kaip juos turėjo mūsų Žemė. Abi šios planetos daug senesnės už Žemę ir anksčiau nei pastaroji pereis į savo septintą ciklą, Žemės motina Mėnulis ištirps subtiliojoje atmosferoje, kaip tai įvyko su kitų planetų mėnuliais, nes egzistuoja planetos, kurios turi po *keletą* mėnulių – dar viena paslaptis, kurios nė vienas astronomijos Edipas neišsprendė.

Mėnulis dabar yra atšalusi atlieka, šešėlis, traukiamas naujo kūno, kuriam perduotos jo gyvybinės jėgos bei principai. Jis dabar pasmerktas ilgus

²² Žr. „*Esoteric Buddhism*“ – „*The Constitution of Man*“, and the „*Planetary Chain*“.

²³ *Winchell* – „*World Life*“.

amžius suktis įkandin Žemės, traukdamas savo palikuonį ir pats traukiamas jo. Nuolat savo palikuonies *vampyruojamas*, jis keršija jam, persmelkdamas savo pražūtingu, nematomu ir nuodingu poveikiu, kurį spinduliuoja jo okultinė prigimtis. Mėnulis miręs, bet dar *gyvas jo kūnas*. Jo yrančio lavono dalelės kupinos veiksmingos ir ardančios gyvybės, nors iš jų susidedantis kūnas jau neturi sielos ir negyvas. Todėl jo spinduliavimas tuo pačiu metu ir teigiamas, ir kenksmingas – Žemėje šis faktas gali būti palygintas su aplinkybe, kad žolės ir augalai niekur taip netarpsta kaip ant kapų; o kapinių arba lavonų emanacijos sukelia ligas ir žudo.

Kaip ir visi vaiduokliai ar vampyrai, Mėnulis – kerėtojų draugas ir neapdairių priešas. Nuo archainių laikų iki vėlyvųjų Tesalijos raganų ir iki šiuolaikinių Bengalijos tantristų Mėnulio prigimtis ir savybės buvo žinomos kiekvienam okultistui, bet išliko užversta knyga fizikams.

Toks yra Mėnulis astronominiu, geologiniu ir fiziniu požiūriu. Visgi jo metafizinė ir psichinė prigimtis turi išlikti tokia pačia okultine paslaptimi šiame veikale, kaip ir „Ezoteriniame budizme“, nepaisant keleto jame pateiktų rizikingų teiginių, esą „dabar mažai telikę nežinomumo aštuntos sferos paslapyje“²⁴. Panašių temų atžvilgiu adeptai prisilaiko didesnio santūrumo savo pranešimuose neįšventintiems mokiniams ir kadangi jie nesankcionavo ir neleido publikuoti kokių nors teorijų šiuo klausimu, tai kuo mažiau bus pasakyta, tuo geriau. Tačiau neperžengiant uždraustos „aštuntos sferos“ ribos bus naudinga pateikti keletą papildomų faktų apie Mėnulio grandies eksmonadas – „Mėnulių protėvius“ – nes jie labai svarbūs antropogenezei, apie kurią mes kalbėsime ateityje. Tai atveda mus prie septyniatainės žmogaus sandaros; ir atsižvelgiant į tai, kad neseniai atsirado tam tikrų prieštaravimų dėl gerėsnės mikrokosminių būtybių suskirstymo klasifikacijos svarstant jos priėmimą, tai palyginimui pateikiame dvi sistemas. Trumpa pastaba priklauso T. Subba Rou, žymiam Vedantos mokslininkui. Jis pirmenybę teikia braminų naudojamam radža jogos

---

²⁴ 113 psl. – V leidimas.

skirstymui ir iš metafizinės pusės jis visiškai teisingas. Bet tai tik pasirinkimo ir patogumo klausimas, todėl šiame veikalė prisilaikysime nuo senų laikų pagarbą užsitarnavusios Transhimalajų, ezoterinės arhatų mokyklos, klasifikacijos. Čia pateikiama lentelė ir jos paaškinamasis tekstas perspausdinti iš žurnalo „*Theosophist*“, taip pat jie yra pateikti knygoje „Five Years of Theosophy“²⁵.

SEPTYNIATAINIS DALIJIMAS ĮVAIRIOSE INDIŠKOSE SISTEMOSE

Čia pateikiame žmogaus principų klasifikaciją, priimtą budizmo ir vedantos mokytojų.

2 diagrama

Ezoterinis budizmas	Vedanta	Taraka radža joga
1. Sthula šarira	Anamajakoša ²⁶	} Sthulopadhi ²⁷
2. Prana ²⁸	} Pranamajakoša	
3. Pranos laidininkas ²⁹		
4. Kama rupa ³⁰	} Manomajakoša	} Sukšmopadhi
5. Protas a) norai, jausmai, ir kt. b) vidžnanam		
6. Dvasinė siela ³¹	Anandamajakoša	Karanopadhi
7. Atma	Atma	Atma

„Iš pateiktos lentelės aišku, kad budistinės klasifikacijos trečias principas atskirai nepaminėtas vedantos dalyje, nes jis tėra tik pranos laidininkas. Taip pat ketvirtas principas įtrauktas į trečią košą (apvalkalą), nes tas pats principas tėra tik valios jėgos, kuri yra tik proto energija,

²⁵ 185-186 psl.

²⁶ Koša tiesiogine prasme reiškia apvalkalas. Kiekvieno principo apvalkalas.

²⁷ Sthula upadhi, arba principo pagrindas.

²⁸ Gyvybė.

²⁹ Astralinis kūnas, arba Linga šarira.

³⁰ Norų ir aistrų laidininkas.

³¹ Buddhi.

laidininkas. Taip pat reikia pažymėti, kad vidžnanamajakoša nagrinėjama kaip besiskirianti nuo manomajakošos, nes po mirties įvyksta skilimas tarp žemosios proto dalies, labiau giminingos ketvirtam principui nei šeštam, ir aukštesnės dalies, kuri prisijungia prie pastarojo šešto, ir iš tikrųjų yra mūsų aukščiausios dvasinės individualybės žmoguje pagrindas.

Tuo pačiu mes priminsime skaitytojams, kad klasifikacija, pateikta paskutiniame stulpelyje, yra paprasčiausia ir geriausiai tinkanti praktiniams tikslams, susijusiems su radža joga. Nors žmoguje yra septyni principai, bet egzistuoja tik trys skirtingi ir apibrėžti upadhi (pagrindai), kur kiekviename iš jų jo atma gali dirbti atskirai nuo kitų. Šiuos tris pagrindus adeptas gali atskirti nenumarindamas savęs. Bet jis negali atskirti vieno nuo kito visų septynių principų nesuardydamas savo organizmo“.

Mokinys dabar labiau pasiruošęs suprasti, kad tarp trijų radža jogos pagrindų bei atmosferos ir mūsų trijų pagrindų, atmosferos bei trijų papildomų skirstymų iš tikrųjų labai mažai skirtumų. Be to, kadangi Indijoje, Himalajuose ir Transhimalajuose, Patandžalos, Arjasanghos ar Mahajanos mokyklose kiekvienas adeptas turi tapti radža jogu, tai jis turi visapusiškai priimti taraka radža jogos klasifikaciją ir teoriją, kad ir kokios kitos klasifikacijos jis ilaikytųsi praktiniais ir okultiniais tikslais. Neką skirsis, ar bus kalbama apie tris pagrindus su trimis jų aspektais ir atma, amžina ir nemirtinga sinteze, ar mūsų vadinamuosius „septynis principus“.

Į pagalbą tiems, kurie neskaitė teosofinės literatūros arba jeigu skaitė, tai iš knygų nevisai suprato septyniatainės pasaulių grandies Saulės kosmoso doktriną, mes pateikiame trumpą mokymo santrauką.

1. Viskas metafiziniame ir fiziniame pasaulyuose susideda iš septynių. Taigi ir kiekvienos žvaigždės kūnas, kiekviena planeta, regima ar neregima, turi šešis rutulius-brolius. Gyvybės evoliucija vyksta šiuose septyniuose rutuliuose, arba kūnuose, nuo pirmo iki pat septinto, septynių ciklų, arba septynių ratų, metu.

Šie rutuliai susiformuoja per procesą, kurį okultistai vadina „planetinių grandžių (arba žiedų) gimimu“. Prasidėjus vieno iš tokių žiedų septintam ir paskutiniam ciklui, aukščiausias (arba pirmas) A Rutulys ir su juo kartu atitinkamai visi kiti, užuot nugrimzdę į ilgesnį ar trumpesnį ramybės periodą („Tamsą“, kaip tai vyko ankstesniuose Cikluose), pradeda mirti. Planetų irimas (pralaja) artėja, jos valanda išmušė; kiekvienas rutulys turi perduoti savo gyvybę ir energiją kitai planetai³².

3. Mūsų Žemė, kaip regima savo neregimų, aukštesnių rutulių-brolių, jos „valdovų“, arba „principų“, atstovė turi egzistuoti septynis ciklus, taip pat kaip ir visi kiti. Per pirmus tris ji formuojasi ir kietėja; per ketvirtą ji nusistovi ir galutinai sukietėja; per likusius tris ji nuosekliai grįžta į savo pirminę formą, taip sakant, tampa sudvasinta.

4. Žemės žmonija visiškai išsivysto tik ketvirtame – dabartiniame mūsų cikle. Iki ketvirto ciklo, ketvirto gyvenimo, ši „žmonija“ taip vadinama tik dėl to, kad tam nėra tinkamesnio termino. Panašiai kaip vikšras, tampantis lėliuke, o po to drugeliu, žmogus, arba, tiksliau, tai, kas tampa žmogumi, praeina visas formas ir karalystes per pirmąjį ciklą ir per visas žmogiškas formas likusių dviejų ciklų metu. Ketvirto ciklo pradžioje, dabartinėse gyvenimo ciklo ir rasių serijose, pasiekęs mūsų Žemę žmogus joje atsiranda kaip pirmoji forma, pirmesnė už mineralų ir augalų karalystes – net pastarosios turi *vystytis* ir *tęsti* savo evoliuciją *padedant žmogui*. Tai bus paaiškinta antrame tome. Per būsimus tris ciklus žmonija panašiai kaip rutulys, ant kurio ji gyvena, nuolat sieks vėl įgauti savo pirminę Dhian Koganų kareivijos formą. Žmogus, kaip ir kiekvienas visatos atomas, siekia tapti dievažmogiu, o po to – Dievu.

„Pradedant antruoju ciklu, evoliucija vyksta jau visiškai kitame plane. Tik pirmojo ciklo eigoje (dangiškas) žmogus tampa žmogiška būtybe A Rutulyje ir (vėl tampa) mineralu, augalu, gyvūnu B, C ir t. t. Rutuliuose.

---

³² Žr. 2 diagramą.

Procesas visiškai pasikeičia nuo antro ciklo; bet jūs jau išmokote atsargumo... ir aš jums patariu nieko nekalbėti, kol ateis terminas tai paskelbti...“³³.

5. Kiekvienas gyvybinis ciklas D Rutulyje (mūsų Žemėje) susideda iš septynių pagrindinių rasių. Jos prasideda nuo eterinės ir baigiasi dvasine, tobulėdamos pagal dvigubą fizinės evoliucijos ir moralinės evoliucijos liniją – nuo Žemės ciklo pradžios iki jo pabaigos. Vienas ciklas, nuo A Rutulio iki G Rutulio, septinto, vadinamas „planetiniu ciklu“; kitas – „rutulio ciklu“, arba Žemės ciklu.

Tai puikiai išdėstyta „Ezoteriniame budizme“ ir kol kas nereikalauja atskiro aiškinimo.

6. Pirmoji pagrindinė rasė, t. y, pirmieji „žmonės“ (nepriklausomai nuo formos), buvo „dangaus žmonių“ palikuonys, indų filosofijoje taikliai vadinami „Mėnulio protėviais“, arba pitriais, kurie turi septynis laipsnius, arba hierarchijas.

Visa tai bus pakankamai išaiškinta vėlesniuose skyriuose ir antrame tome, todėl dabar nėra reikalo apie tai kalbėti.

Bet jau minėti du veikalai, nagrinėjantys okultinės doktrinos temas, reikalauja atskiro dėmesio. „Ezoterinis budizmas“ per daug gerai žinomas teosofiniuose sluoksniuose ir netgi visuomenėje, kad čia būtų verta kalbėti apie jo privalumus. Tai puiki knyga, atlikusi dar puikesnį darbą. Bet tai neužglaisto fakto, kad joje yra keletas klaidingų sąvokų ir tuo ji įteigė daugeliui teosofų ir skaitytojų klaidingą įvaizdį apie Rytų slaptąją doktriną. Be to, ta knyga šiek tiek per daug materialistinė.

„Žmogus“ – veikalas, išleistas vėliau, buvo bandymas pateikti archainę doktriną iš labiau idealistinio požiūrio taško, paaiškinti keletą reginių iš astralinės šviesos ir perduoti kai kuriuos mokymus, dalinai surinktus iš Mokytojo minčių, bet, deja, klaidingai suprastus. Tame veikale taip pat kalbama apie ankstyvasias žmonijos evoliucijos rases Žemėje ir yra keletas puikių filosofinio pobūdžio puslapių. Bet tai tik įdomus nedidelės apimties,

---

³³ Ištraukos iš Mokytojo laiškų įvairiomis temomis.

mistinis romanas. Jis nepasiekė savo tikslo, nes sąlygos, reikalingos teisingam tų reginių perdavimui, nebuvo sukurtos. Todėl skaitytojas neturi stebėtis, jeigu mūsų tomui kai kuriais klausimais prieštarautų tiems ankstesniems rašiniams.

Ezoterinė kosmogonija apskritai ir ypatingai žmogaus monados evoliucija taip iš esmės skiriasi tose dviejose knygoose ir kituose teosofiniuose kūrinuose, savarankiškai parašytuose *pradedančiuju*, kad tampa neįmanoma tęsti šį savo tomą be atskiro tų dviejų knygų paminėjimo, nes abi jos turi nemažai gerbėjų, ypač „Ezoterinis budizmas“. Taigi atėjo laikas paaiškinti kai kuriuos klausimus. Klaidos turi būti sutikrintos su mokymų originalais ir ištaisytos. Jeigu vienas iš paminėtų veikalų turi per daug išreikštą tendenciją į materialistinį mokslą, tai kitas savo ruožtu per daug idealistinis, o vietomis fantastinis.

Iš doktrinos – tikrai mažai suprantamos vakarietiškiems protams, – kalbančios apie periodinius tamsos ir po jų einančius rutulių ciklus per visas jų ciklines grandis, kilo pirmieji nesusipratimai ir klaidingi įsivaizdavimai. Vienas iš jų yra apie tuos, ką mes vadinome „penkto“ ir netgi „šešto ciklo“ žmonėmis. Tie, kurie žinojo, kad prieš kiekvieną ciklą buvo ilga pralaja (laikinas poilsis), kuri sudaro neperžengiamą bedugnę tarp dviejų ciklų iki naujo gyvybės ciklo laiko pradžios, negalėjo suprasti nuorodos į „penkto ir šešto ciklo“ žmones mūsų „ketvirtame cikle“ „klaidingumo“. Buvo teigiama, kad Gautama Buda buvo „šešto ciklo“ žmogus, o Platonas ir kai kurie kiti didieji filosofai bei protai priklausė „penktam ciklui“. Kaip tai galėjo būti? Vienas iš Mokytojų mokė ir tvirtino, kad žmonės, panašūs į „penkto ciklo“, egzistuoja Žemėje netgi mūsų dienomis; ir nors buvo leista suprasti, kad žmonija yra dar tik „ketvirtame cikle“, kitoje vietoje *tarsi* buvo teigiama, kad mes buvome penktame. Į tai kitas Mokytojas pateikė „apreikštą atsakymą: „Keletas lietaus lašų nesukelia musoninių liūčių, nors ir pranašauja jas...“ „Ne, mes ne penktame cikle, bet žmonės iš penkto ciklo ateidavo į mūsų ciklą per pastaruosius keletą tūkstantmečių.“ Tai buvo blogiau už Sfinkso

mįslę! Okultizmo mokiniai vargino savo smegenis pačiomis absurdiškiausiomis spekuliacijomis. Ilgą laiką jie bandė pranokti Edipą ir suderinti abu teiginius. O kadangi Mokytojai tylėjo kaip tas akmeninis Sfinksas, tai jie buvo apkaltinti „nenuoseklumu“, „prieštaravimais“ ir „nevieningumu“. Bet jie tiesiog leido spekuliacijoms ir samprotavimams vystytis savo vaga, kad iš to būtų pamoka, kurios labai reikėjo Vakarų protui. Savo abejonėmis ir fanaberija, savo įpročiu įvilkti į materiją kiekvieną metafizinę sąvoką bei terminą, nepaliekant vietos rytietiškai metaforai ir alegorijai, orientalistai iš indų egzoterinės filosofijos padarė mišrainę, o teosofai lygiai taip pat dabar elgiasi su ezoteriniais mokymais. Akivaizdu, kad iki šių dienų pastarieji visiškai nesuprato termino „penkto ir šešto ciklo žmonės“ prasmės. Kai tai paprasčiausiai reiškia, kad kiekvienas ciklas atsineša naują vystymosi etapą ir netgi esminius pokyčius žmogaus proto, psichikos ir fizinio kūno struktūrose; visi šie principai tobulėja nuolat kylančia kreive. Iš to peršasi išvada, kad tokios asmenybės kaip Konfucijus ar Platonas savo psichiniais, protiniais ir dvasiniais sugebėjimais priklausė aukštesniems evoliucijos planams, mūsų ketvirtame cikle buvo tuo, kuo mūsų vidutinis žmogus bus penktame cikle, kurio žmonija, pažengusi kartu su evoliucija, bus nepalyginamai labiau išsivysčiusi už mūsų dabartinę žmoniją. Lygiai taip pat Gautama Buda – Įsikūnijusi Išmintis – buvo dar aukštesnis už minėtus žmones, pavadintus „penkto ciklo žmonėmis“. Taigi Buda ir Šankaračarja pavadinti „šešto ciklo žmonėmis“ alegoriškai. Tai ir yra slapta išmintis, glūdinti pastaboje, kurią ištarė „išsisukinėjantis“ Mokytojas – „Keletas lietaus lašų nesukelia musoninių liūčių, *nors ir pranašauja jas*“.

Dabar bus aiški ir kitos „Ezoterinio budizmo“ pastabos tiesa:

„„Kai sudėtingi, mokslui visiškai nežinomi faktai pateikiami pirmą kartą visiškai neparuoštiems protams, tai, be abejo, neįmanoma jų išdėstyti iš karto su visomis prideramai apibrėžtomis... ir normas peržengiančiomis plėtotėmis... Iš pradžių turime pasitenkinti daug apimančių taisyklių

išdėstymu ir jau po to užsiimti išimtimis, ypač dėl studijų ryšium su kuriomis tradiciniai mokymo metodai, kasdien mūsų naudojami, siekia užfiksuoti atmintyje kiekvieną naują mintį, iš pradžių sukeldami nusistebėjimą, kuris tik vėliau išsisklaido.“

Kadangi šios pastabos autorius, kaip jis prisipažįsta, pats buvo toks okultizmui „neparuoštas protas“, tai jo asmeninės išvados ir geresnis šiuolaikinių astronominių teorijų, o ne archainių doktrinų žinojimas privertė jį visiškai natūraliai ir nesąmoningai padaryti keletą klaidų, greičiau jau detalėse, nei „daug apimančiose taisyklėse“. Vieną iš tokių klaidų dabar atskleisime. Ji smulki, bet visgi gali suklaidinti daug pradedančiųjų. Kadangi ankstesnių leidimų klaidingos sąvokos buvo ištaisytos ir pateiktos penkto leidimo pastabose, tai ir šeštas gali būti peržiūrėtas ir ištaisytas. Tokioms klaidoms atsirasti buvo keletas priežasčių. Jos atsirado iš būtinybės, į kurią buvo patekę Mokytojai, duoti tai, kas buvo laikoma „išsisukinėjamais atsakymais“; nes klausimai buvo užduodami per daug primygtinai, kad liktų nepastebėti, iš kitos pusės, *atsakymas galėjo būti tik dalinis*. Šis pozicija, nors ir pripažinta, kad „pusė kepalo duonos geriau nei nieko“, per daug dažnai buvo nesuprantama ir kažin ar įvertinama taip, kaip reikėtų. Todėl kai kurie pasauliečiai europiečiai mokiniai užsiėmė nepagrįstomis spekuliacijomis. Tarp tokių buvo „aštuntos sferos paslaptis“, kadangi ji kalbėjo Mėnulį, ir klaidingas teigimas, kad du aukštesnieji Žemės grandies rutuliai buvo dvi mums gerai žinomos planetos: „be Žemės... tėra tik du kiti mūsų grandies pasauliai, kurie regimi... Marsas ir Merkurijus...“³⁴

Tai buvo grubi klaida. Bet smerkti už tai nevertėtų iš dalies dėl to, kad miglotas ir neišsamus buvo Mokytojo atsakymas, taip ir dėl to, kad mokinio klausimas buvo lygiai taip pat miglotas.

Buvo klausama: „Kokios planetos iš dabar mokslui žinomų, išskyrus Merkurijų, priklauso mūsų pasaulių sistemai?“ Jeigu „pasaulių sistema“

---

³⁴ „*Esoteric Buddhism*“ – 136 psl.

klausiamojo prote asocijavosi su mūsų Žemės grandimi arba „Vėrinium“, vietoje „Saulės sistemos pasaulių“, kaip tai turėjo būti, tai klausimas, be abejo, buvo nesuprastas. Nes buvo atsakyta: „Marsas ir keturios kitos planetos, apie kurias astronomija nieko nežino. Nei A, B, nei Y, Z nežinomos, tai kaip jos gali būti matomos fizinėmis priemonėmis, nors ir kaip šios būtų ištobulintos“. Taigi aišku: a) astronomija iš tikrųjų dar nieko nežino apie planetas, nei apie senovines, nei apie mūsų laikais atrastas. b) jokie broliai – planetos nuo A iki Z, t. y., jokie aukštesnieji kurios nors Saulės sistemos grandies rutuliai negali būti matomi; išimtis, aišku, visos tos planetos, kurios yra ketvirtoje skaičių sekoje kaip mūsų Žemė, Mėnulis ir kt. Kai dėl Marso ir Merkurijaus bei „keturių kitų planetų“, tai jos susiję su Žeme, kurios prigimties nė vienas Mokytojas ar aukšto lygio okultistas ne tik niekada nepaaiškina, bet net nekalbės apie ją.

Kad tai negali įvykti, vienas iš Mokytojų patvirtina šiame laiške „Ezoterinio budizmo“ autoriui: „pasistenkite suprasti, kad jūs pateikiate man klausimus, kurių atsakymai skirti aukščiausiams įšventinimams; aš tegaliu jums pateikti tik bendrą apžvalgą, bet nedirštu, o ir nenoriu leisti į detales...“ Kopijos visų laiškų, kurie kada nors buvo gauti ar išsiųsti, išskyrus keletą asmeninių – kuriuose, kaip sako Mokytojas, nebuvo mokymo – yra pas šio veikalo autorę.

Kadangi iš pradžių jos pareiga buvo atsakinėti ir aiškinti kai kuriuos dar neliestus klausimus, tai labai tikėtina, kad nepaisant daugybės pastabų ant tų kopijų, šio veikalo autorė prastai mokėdama anglų kalbą ir iš baimės pasakyti per daug galėjo supainioti minėtus teiginius. Visą pasmerkimą bet kuriuo ir kiekvienu atveju ji prisiima pati sau. Bet ji negali leisti, kad mokiniai ir toliau liktų suklaidinti arba galvotų, kad klaida slypi pačioje ezoterinėje sistemoje.

Dabar aiškiai pasakysime, kad iškelta teorija neįmanoma, ar ją palaikys, ar ne šiuolaikinės astronomijos duomenys. Fizinis mokslas gali pateikti, nors dar ir labai nepatikimus duomenis, bet tik apie dangaus kūnus tame pačiame

materialumo plane, kuriame yra mūsų objektyvi visata. Marsas ir Merkurijus, Venera ir Jupiteris, panašiai kaip ir kiekviena iki šiol atrasta planeta arba kiekviena, kuri dar turės būti atrasta, visos jos mūsų plane atstovauja panašioms grandims. Kaip tai aiškiai patvirtina viename iš daugelio savo laiškų Mokytojas p. Sinetui: „Egzistuoja kitos nesuskaičiuojamos manvantarinės rutulių grandys, kuriose gyvena protingos būtybės, kaip mūsų Saulės sistemoje, taip ir už jos ribų“. Bet nei Marsas, nei Merkurijus nepriklauso mūsų grandžiai. Jie yra viename lygyje su kitais septyniatainiais vienetais daugelyje mūsų sistemos grandžių ir visi jie matomi lygiai tiek pat, kiek jų *aukščiausi* rutuliai nematomi.

Jeigu vis tik pasigirs prieštaravimai, kad kai kurie išsireiškimai Mokytojo laiškuose galėjo suklaidinti, mes atsakysime: Amen; iš tiesų taip. „Ezoterinio budizmo“ autorius gerai tai suprato, kai rašė, jog tokie „tradiciniai mokymo metodai... sukeliant nusistebėjimą...“ ir ar jie jį išsklaido, ar ne – priklauso nuo atskiro atvejo. Bet kuriuo atveju, jeigu kas nors pasakys, kad galėjo būti paaiškinta anksčiau, kaip ir tikroji planetų prigimtis, kaip tai daroma dabar, tai atsakymas būtų toks: tada taip buvo nuspręsta, nes tai būtų sukėlę virtinę papildomų klausimų, į kuriuos *niekada nebūtų buvę atsakyta dėl jų ezoterinės prigimties* ir būtų kilę papildomų trikdžių. Iš pat pradžių buvo pasakyta ir nuo to laiko nuolat kartojama: 1. nė vienas teosofas *ir net priimtas mokinyš*, jau nekalbant apie pasaulietinius mokinius, negali tikėtis, kad slaptas mokymas bus *visiškai išaiškintas* anksčiau, nei jis negrįžtamai atsidės *tarnavimui Brolijai ir kol nepraeis bent vieno Įšventinimo*, nes jokie skaičiai ir skaitmenys negali būti išduoti pasauliui, kadangi skaičiai ir skaitmenys yra ezoterinės sistemos raktai. 2) tai, kas buvo atskleista, tebuvo tik ezoterinis pamušalas tų žinių, kurios yra beveik visuose ezoteriniuose viso pasaulio religijų šventraščiuose – daugiausiai *Brahmanose* bei *Vedų Upanišadose* ir netgi *Puranose*. Tai tebuvo maža dalis to, ką išsamiau atskleidžiame dabar šiuose tomuose, bet netgi ir tai labai apkarpyta ir padrika.

Kai šis veikalas jau buvo pradėtas rašyti, jo autorė, būdama įsitikinusi, kad Marsą ir Merkurijų liečiančios teorijos buvo klaidingos, kreipėsi į Mokytojus *raštu*, prašydama paaiškinti ir autoritetingai išdėstyti. Viskas buvo gauta reikiamu laiku ir ištraukas iš šių atsakymų galime pateikti:

„...Visiškai teisinga, kad Marsas šiuo metu yra tamsos būsenoje, o Merkurijus tik pradeda iš jos išėdinėti. Jūs galite pridurti, kad Venera dabar yra savo paskutiniame cikle... Jeigu nei Merkurijus, nei Venera neturi palydovų, tai dėl priežasčių... ir taip pat dėl to, kad Marsas turi du palydovus, kuriuos turėti neturi teisės... Febas, tariamai „vidinis“ palydovas, visiškai ne palydovas. Taigi kadaise pasakyta Laplaso pastaba, o dabar išstarta Faje, kaip matote, nesutampa. (Skaitykite „Comptes Rendus“ XC t., 569 psl.) Febui priskiriamas ciklinis periodas per daug trumpas ir todėl „turi egzistuoti koks nors trūkumas pagrindinėje šios teorijos idėjoje“, kaip pastebi Faje... Be to, abu (Marsas ir Merkurijus) yra septyniatainės grandys, tokios pat nepriklausomos nuo žvaigždžių valdovų ir mūsų Žemės hierarchų, kaip ir jūs nepriklausomi nuo Deimlingo „principų“ (Tas Thumb) – kurie gal tebuvo tik jo šeši broliai su naktiniais kykais ar be jų... „Smalsumo patenkinimas kai kuriems žmonėms yra žinių pabaiga“, taip sakė Bekonas, kuris buvo taip pat teisus, pasakęs šią visiems žinomą tiesą, kaip ir tie, kas ją žinojo iki jo, buvo teisūs, atskyrę IŠMINTĮ nuo Žinių ir nubrėžę ribą tam, kas gali būti išduota tam skirtu laiku... Atminkite:

...Žinios sklando

Galvose, kupinose kitų žmonių minčių,

Išmintis protuose, užimtuose tik savomis...

Niekada negalėsite pakankamai giliai įsprausti to į protus tu, kam perduodate dalį ezoterinių mokymų“.

Pateikiame dar keletą ištraukų iš kito laiško, parašyto to paties Autoriteto. Šį kartą tai atsakymas į kai kuriuos prieštaravimus, perduotus

Mokytojams. Tuos prieštaravimus, pagrįstus išimtinai moksliniais ir tiek pat paviršutiniškais samprotavimais, įrodinėjančiais ezoterinių teorijų susitaikymo su šiuolaikinio mokslo išprotavimais nauda, parašė jaunas teosofas kaip įspėjimą prieš „Slaptąją doktriną“ ir jie lieté šį klausimą. Jis pareiškė, kad „jeigu tokie palydovai Žemės broliai egzistavo, tai jie turėtų būti labai nežymiu laipsniu mažiau materialūs už mūsų rutulį“. Kodėl tada jie negali būti matomi? Pateikiame atsakymą:

„...Jeigu psichiniai ir dvasiniai mokymai būtų labiau įsisavinti, tai net įsivaizduoti tokį absurdą būtų beveik neįmanoma. Jeigu tik nebus paliktos ramybėje pastangos sutaikinti nesutaikomus – tai yra, metafizinius ir dvasinius mokymus su fizine arba gamtos filosofija, kur žodis „gamtos“ jiems (mokslininkams) tapęs sinonimu tos materijos, kuri prieinama jų kūnų juslių pažinimui, – joks progresas iš tikrųjų negali būti pasiektas. Mūsų Rutulys, kaip buvo teigiama iš pat pradžių, yra pačioje žemyn einančio lanko apačioj, kur mūsų pažinimų materija pasireiškia pačia materialiausia forma... Taigi sveikas protas reikalauja, kad rutuliai, užgožiantys mūsų Žemę, būtų kituose ir aukštesniuose planuose. Kitaip sakant, kaip rutuliai jie yra vienas ir tas pats, bet nesudaro vienos esybės su mūsų Žeme ir todėl priklauso visiškai kitai sąmonės būsenai. Mūsų planeta (taip pat kaip ir visos mums matomos) pritaikyta prie ypatingos jos žmonijos būsenos, kuri leidžia mums matyti plika akimi dangaus kūnus, sudarančius vieną esybę su mūsų žemišku planu ir substancija, taip pat kaip ir atitinkami jų gyventojai, Jupiterio, Marso ir kitų planetų gyventojai, gali matyti mūsų mažą pasaulį; todėl, kad mūsų sąmonių planai, nors ir skiriasi laipsniais, bet būdami giminingi, yra tame pačiame diferencijuotos materijos sluoksnyje... Tai, ką aš rašiau, buvo suformuluota taip: „Mažoji pralaja liečia tik mūsų mažuosius rutulius (šiais žodžių painiavos laikais grandis vadiname vėriniais)... Tokiam vėriniai priklauso mūsų Žemė“. Tai turėjo aiškiai parodyti, kad kitos planetos buvo taip pat „vėriniai“, arba grandys... Jeigu jis (turima mintyje prieštarautojas) norėjo

įžiūrėti bent blankų vienos iš tokių „planetų“ aukštesniuose planuose siluetą, jis pirmiausiai turėjo praskirti net pačius subtiliausius astralinės materijos debes, esančius tarp jo ir aukštesnio plano“.

Dabar tampa aišku, kodėl negalime matyti net su pačiais geriausiai teleskopais to, kas yra ne iš mūsų pasaulio materijos. Tik tie, kuriuos mes vadiname adeptais, žinantys, kaip nukreipti savo mentalinį regėjimą ir pernešti savo sąmonę – fizinę ir psichinę – į kitus egzistavimo planus, gali autoritetingai kalbėti šiomis temomis. Ir jie kalba su mumis aiškiai:

„Laikykites gyvenimo būdo, būtino norint įgyti tokias žinias bei jėgas, ir išmintis taps jūsų natūralia savastimi. Kai pajėgsite suderinti savo sąmonę su viena iš septynių „cisuotinės sąmonės“, kosmoso klaviatūros, stygų, vibruojančių nuo vienos amžinybės iki kitos; kai gerai išstudijuosite „sferų muziką“, tik tada tapsite visiškai laisvi pasidalinti savo žiniomis su tais, kuriems nepavojinga jas patikėti. Iki to laiko būkite atsargūs. Neišdalinkite didžiųjų tiesų, būsimųjų rasių palikimo, mūsų dabartinei kartai. Nebandykite atverti būties ir ne-būties paslapties tiems, kurie nepajėgia regėti slaptos septynstygės Apolono lyros prasmės, spindulingo dievo lyros, kurios kiekvienoje iš septynių stygų gyvena kosmoso dvasia, siela ir astralinis kūnas ir kurios tik apvalkalas dabar yra šiuolaikinio mokslo rankose... Būkite atsargūs, sakome mes, atsargūs bei išmintingi, ir pirmiausiai stenkitės sužinoti, kuo tiki tie, kurie mokosi iš jūsų; kad pradėję klysti patys, jie nesuklaidintų kitų... nes toks yra kiekvienos tiesos, kuri dar svetima žmonėms, likimas... Tegul planetinės grandys ir kitos kosminės paslaptys geriau lieka svajonių šalimi tiems, kurie negali nei regėti, nei dargi patikėti tuo, kas prieinama kitiems...“

Labai galia, kad tik nedaugelis iš mūsų laikėsi šio išmintingo patarimo ir kad daug neįkainojamų vertybių, daugybė išminties perlų buvo išdalinti priešui, nesugebančiam suprasti jų vertės, ir kuris apsigrėžė, kad sukritikuotų mus.

„Įsivaizduokime“, rašė tas pats Mokytojas-Mahatma savo dviem „pasauliečiams mokiniams“, kaip jis vadino „Ezoterinio budizmo“ autorių ir kitą džentelmeną, kartu su juo šiek tiek laiko buvusį tokiu mokiniu – „įsivaizduokime, kad mūsų Žemė yra viena iš septynių planetų, arba apgyvendintų pasaulių grupės... („septynios planetos“ – slaptosios senovės planetos ir visos jos septyniatainės). Dabar gyvybės impulsas pasiekia A, arba, tiksliau, tai, kam skirta tapti A ir kas dar tebėra tik kosminės dulkės (Laja Centras)... ir t. t.“

Šiuose ankstyvuose laiškuose, kuriuose terminai turėjo būti išrasti ir nukalti nauji žodžiai, „žiedai“ labai dažnai tapdavo „ratais“, o „ratai“ „gyvybės ciklais“, ir atvirkščiai. Korespondentui, „ratus“ vadinusiam „visuotiniu žiedu“, Mokytojas rašė: *„Galvoju, kad ateityje tai atves į painiavą. Ratu mes susitarėme vadinti monados perėjimą nuo A Rutulio į G arba Z Rutulį ... „Visuotinis žiedas“ teisingai... Ryžtingai patarkite ponui ... prieš einant tolyn sutikti su siūloma nomenklatūra“.*

Nepaisant šio sutikimo daugelis klaidų, dėl minėtos painiavos, prasiskverbė į pačius ankstyvuosius mokymus. Netgi „rasės“ kartais buvo painiojamos su „ratais“ ir „žiedais“ ir atvedė prie panašių klaidų *„Man: Fragments of Forgotten Truth“*. Iš pat pradžių Mahatma rašė:

„Kadangi man nėra leista išduoti jums visos Tiesos, ar atskleisti atskirų trupmenų skaičių... aš negaliu patenkinti jūsų prašymo.“

Tai buvo pasakyta atsakant į klausimus: *„Jeigu mes teisūs, tai visi egzistavimai iki žmogaus periodo lygūs 637, ...“* ir t. t. Į visus klausimus, apie skaičius, atsakymas buvo vienas: *„Bandykite išspręsti 777 įsikūnijimų uždavinį... Nors esu priverstas nesupažindinti jūsų... visgi, jeigu išspręsite uždavinį savarankiškai, mano pareiga reikalaus patvirtinti tai.“*

Bet uždavinys niekada nebuvo išspręstas ir kaip to rezultatas pasipylė nuolatiniai absurdoi ir klaidos.

Netgi mokymas apie žvaigždžių kūnų ir makrokosmo septyniatainę sudėtį – iš kurio kilo septyniatainis mikrokosmo, arba žmogaus, skirstymas –

iki šiol buvo tarp labiausiai ezoterinių. Senaisiais laikais jis būdavo atskleidžiamas tik įšventinimo metu kartu su slaptais ciklų skaitmenimis. Kaip tai nurodyta viename iš teosofinių žurnalų³⁵, visos kosmogoninės sistemos atskleidimas ne tik nebuvo žadėtas, bet netgi tokios minties nebuvo tuo laiku, kai šiek tiek padrikų duomenų buvo šykščiai pateikta kaip atsakymai į „Ezoterinio budizmo“ autoriaus laiškus, kuriuose jis kėlė daug klausimų. Tarp jų buvo klausimai apie problemas, į kurias nė vienas mahatma, kad ir koks aukštas bei nepriklausomas jis buvo, neturėjo teisės pateikti atsakymų ir taip išduoti pasauliui amžius labiausiai saugomų, archainių senųjų šventyklų ir mokyklų paslapčių. Todėl tik kai kurių doktrinų buvo atskleisti šiek tiek platesni kontūrai, o detalės būdavo nuolat nutylimos, ir visos pastangos, skirtos išgauti likusias žinias, iš pat pradžių sistemingai buvo slopinamos. Tai buvo visiškai natūralu. Iš *Puranose* paminėtų septynių Pažinimo sričių keturių žinių rūšių: 1. Jadžna vidja - religinių apeigų atlikimas, siekiant tam tikrų rezultatų; 2. Maha vidja - didžiosios (maginės) žinios, išsigimusios į tantristinius kultus; 3. Guhja vidja - Mantrų mokslas ir jų tikrasis ritmas, arba mistinių iššaukimų gaida ir t. t. 4. Atma vidja - arba tikroji dvasinė ir dieviška išmintis - tik pastaroji gali galutinai ir absoliučiai nušviesti anksčiau minėtus tris mokymus. Be atma vidjos, likusios trys išlieka ne daugiau nei *paviršutiniškais* mokymais, geometriniais dydžiais, turinčiais ilgį ir plotį, bet neturinčiais gylio. Jie tarsi siela, kūnas ir protas miegančio žmogaus, sugebančio atlikti tik mechaninius judesius, matyti chaotiškus sapnus ir netgi vaikščioti miegant, paliekant regimas pasekmes, stimuliuotas tik instinktų, bet ne sąmoningų prižasčių ar visiškai sąmoningų dvasinių impulsų. Daug kas gali būti atskleista ir paaiškinta iš tų trijų minėtų mokymų. Bet jeigu raktas tiems mokymams nebus paduotas per atma vidją, jie visiems laikams liks tik apkarpyto vadovėlio fragmentais, tik silpnais didžiųjų tiesų atspindžiais, blankiai įžiūrimais pačių dvasiškiausių, bet iškraipytų proporcijų tiems, kurie norėtų prismeigti prie sienos kiekvieną

---

³⁵ „Lucifer“ - Gegužė, 1888 m.

šešėlį. Vėliau neišsamus monadų evoliucijos doktrinos išdėstymas sukūrė dar didesnį absurdą mokinių protuose. Kad būtų galima išsamiau įsisavinti šį procesą, o taip pat ir rutulių gimimo procesą, jie abu turi būti kur kas giliau išnagrinėti metafiziniu aspektu nei taip vadinamu statiniu požiūriu, įtraukiant skaitmenis ir skaičius, kuriuos retai kada leidžiama pateikti visuotiniam naudojimui. Deja, labai maža dalis linkusi pasitenkinti tik metafiziniu šių doktrinų studijavimu. Net vienas iš geriausių vakariečių rašytojų apie mūsų doktriną kalbėdamas apie monadų evoliuciją pareiškia savo kūrinyje, kad „dabar neužsiimame panašia grynąja metafizika“³⁶. Tokiu atveju, kaip pastebi Mokytojas laiške jam: „*Kam visas šis mūsų doktrinų skelbimas, kam visos šios varginančios kilimo pastangos? Kam Vakarams... mokytis... iš Rytų... to, kas niekada neatitiks ypatingo estetų skonio?*“ Ir atkreipia savo korespondento dėmesį į „*siaubingas kliūtis, kurias mes (adeptai) sutinkame sulig kiekvienu savo bandymu paaiškinti mūsų metafiziką vakarietiškam protui.*“

Ir jis teisus, nes, *be metafizikos*, jokia okultinė filosofija ir joks ezoterizmas neįmanomas. Tai prilygsta bandymui paaiškinti veržimąsi ir prisirišimą, meilę ir neapykantą, pačius intymiausius ir slapčiausius gyvo žmogaus sielos ir proto pasireiškimus anatomiškai aprašant jo mirusio kūno krūtinės ląstą.

Apžvelgsime dvi anksčiau minėtas temas, kurias tik vos palietė „Ezoterinis budizmas“, ir papildysime jas viskuo, kuo tik įstengsime.

PAPILDOMI FAKTAI IR PAAIŠKINIMAI APIE RUTULIUS IR MONADAS

Du teiginiai, pateikti minėtame *Ezoteriniame budizme*, turi būti pacituoti ir pateiktos autoriaus nuomonės. Pirmas iš jų:

„Dvasinės monados... nevisiškai pabaigusios savo mineralinį egzistavimą A Rutulyje, pabaigia jį B Rutulyje, ir t. t. Jos keletą kartų praeina visą ciklą

³⁶ „*Esoteric Buddhism*“, (5 leid.), 46 psl.

kaip mineralai, o po to vėl iš naujo keletą kartų kaip augalai ir keletą kartų kaip gyvūnai. Mes specialiai nepateikinsime skaičių... ir kt...“³⁷

Dėl didelio paslaptingo, teikiamo skaitmenims ir skaičiams, tai buvo protinga priemonė. Dabar šis nutylėjimas iš dalies jau atšauktas. Bet gal būtų buvę geriau, jeigu tikrieji skaičiai apie ciklus ir evoliucinius apsisukimus tuo metu būtų buvę visiškai atskleisti arba visiškai neišduoti. Sinetas gerai suprato šį keblumą, pasakęs:

„Dėl priežasčių, kurias nelengva įžvelgti profanui, okultinių žinių saugotojai ypatingai nenoriai atskleidžia skaitinius duomenis apie kosmogoniją, nors neišventintajam sunku suvokti priežastį, kodėl jie negali būti atskleisti.“

Kad tokios priežastys egzistavo – akivaizdu. Tačiau dauguma supainiotų ir komplikuočių įvaizdžių, tiek rytiečių, tiek ir vakariečių mokinių, atsirado būtent dėl šio nutylėjimo. Sunkumą priimti šiuos, čia nagrinėjamus, ypatingus teiginius dar labiau didino tai, kad nebuvo duomenų, kuriais būtų buvę galima remtis. Bet taip jau buvo. Nes mahatmos daug kartų skelbė, kad skaitmenys, priklausantys okultiniams skaičiavimams, negali būti atskleisti už priesaiką davusių mokinių rato ribos ir kad net jie negali pažeisti taisyklių.

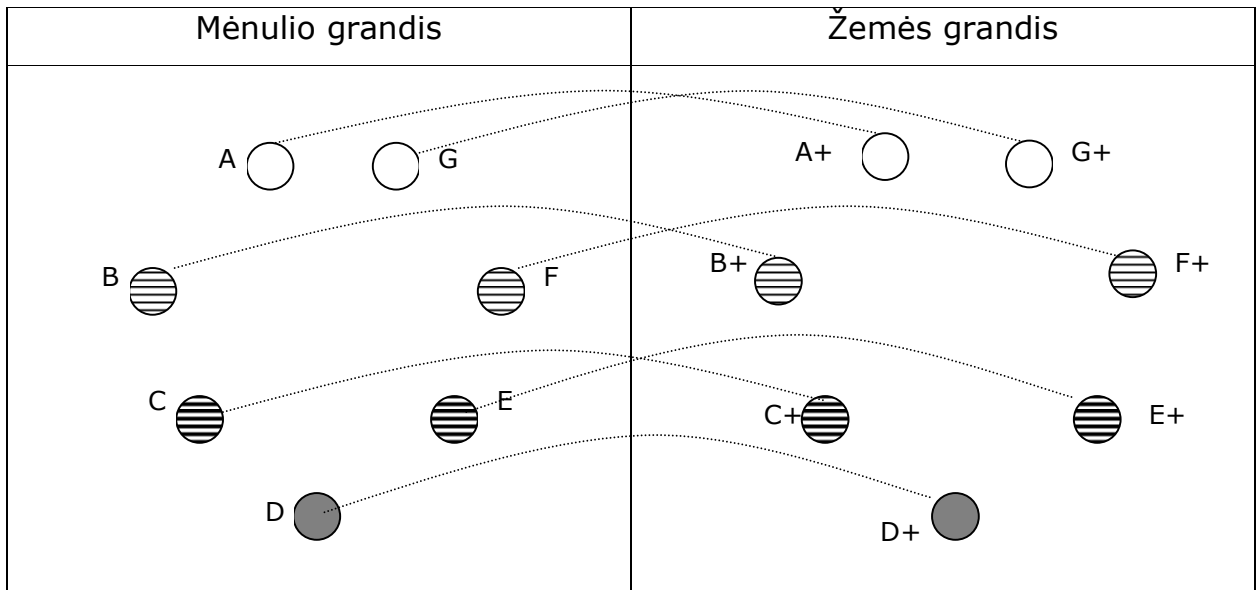
Kad pavyktų geriau paaiškinti kai kuriuos dalykus, apeinant matematinę doktrinos aspektą, šis mokymas turi būti praplėstas ir nušviestas kai kurios užtamsintos vietos. Kadangi rutulių evoliucija ir monadų evoliucija tarpusavyje tampriai susijusios, iš dviejų mokymų padarysime vieną. Kalbėdami apie monadas prašome skaitytoją atminti, kad Rytų filosofija atmeta Vakarų teologinę dogmą apie kiekvienam kūdikiui iš naujo sukurtą sielą, nes ši dogma tokia antifilosofinė, kad yra neįmanoma gamtos ekonomijoje. Kiekvienoje naujoje manvantaroje turi būti ribotas skaičius monadų, kurios, asimiliuodamos daugybę viena paskui kitą sekančių asmenybių, vystosi ir tampa vis tobulesnės. Pagal persikūnijimų ir karmos

---

³⁷ *Op. cit.*, 49 psl.

doktriną tai absoliučiai būtina, kaip ir dėl laipsniško žmogaus monados grįžimo į savo šaltinį – Absoliučią Dievybę. Taigi, nors aibės daugiau ar mažiau patobulėjusių monadų nesuskaičiuojamos, visgi jų skaičius ribotas kaip ir viskas šioje diferencijuotoje ir ribotoje Visatoje.

3 diagrama

Kaip tai parodyta žmogaus principų ir kylančių rutulių, pasaulių grandžių³⁸ 3 diagramoje, egzistuoja amžinas priešasčių ir pasekmių sukibimas ir tobula analogija, pereinanti per viską ir susiejanti draugėn visas evoliucijos linijas. Vienas gimdo kitą – tiek rutuliai, tiek ir asmenybės. Bet pradėsime nuo pradžių.

Mes jau pateikėme bendrą proceso, kurio eigoje nuosekalia tvarka formuojasi planetinės grandys, kontūrą. Kad būtų išvengta būsimų klaidžiojimų, pateksime kai kurias tolesnes detales, kurios taip pat nušvies žmonijos istoriją mūsų grandyje, Mėnulio grandies palikime.

Pateiktoje diagramoje kairė kolona vaizduoja Mėnulio Grandį iš septynių rutulių jos septinto, arba paskutinio, ciklo pradžioje; dešinė kolona vaizduoja būsimą Žemės grandį, kuri bus, bet dar neegzistuoja. Kiekvienos grandies

³⁸ Puslapis 777 – *Supra*.

septynių rutulių vietą cikle nurodo raidės nuo A iki G, o Žemės grandies rutuliai papildomai pažymėti kryžiumi (+), Žemės simboliu.

Dabar reikia prisiminti, kad monados, besisukančios septyniatainės grandies cikle, skirstomos į septynias klases, arba hierarchijas, atitinkamai pagal jų evoliucijos, sąmonės ir nuopelnų stadijas. Pasekime jų pasirodymo A Rutulyje tvarką per pirmąjį ciklą. Laiko kiekis tarp šių hierarchijų pasirodymų bet kuriame rutulyje taip suderintas, kad kai paskutinė 7-a klasė pasirodo A Rutulyje, tai 1-a klasė būna tik ką perėjusi į B Rutulį; ir t. t., žingsnis po žingsnio, per visą grandį.

Tas pats vyksta ir Mėnulio grandies septintame cikle, kai 7-a, paskutinė, klasė palieka A Rutulį, šios grandies rutulys, užuot užmigęs, kaip jis tai darė ankstesniuose cikluose, pradeda mirti (pereidinėja į savo planetinę pralają)³⁹; ir mirdamas jis, kaip buvo minėta, nuosekliai perduoda savo principus, arba gyvybės elementus, energiją ir kt., naujam Lajos centrui, kuris pradeda Žemės grandies A Rutulio formavimą. Panašus procesas vyksta su kiekvienu Mėnulio grandies rutuliu; vienas po kito kiekvienas formuoja naują Žemės grandies rutulį. Mūsų Mėnulis buvo ketvirtas rutulys savo serijoje ir buvo tame pačiame regimumo plane kaip ir mūsų Žemė. Bet Mėnulio grandies A Rutulys tol bus nevisiškai „miręs“, kol visos 1-os klasės monados pereis iš G Rutulio, paskutinio Mėnulio grandyje, į nirvaną, laukiančią jų tarp dviejų grandžių; tas pats vyksta su visais kitais rutuliais, kurių kiekvienas sąlygoja atitinkamo Žemės grandies rutulio gimimą.

Toliau, kai naujos grandies A Rutulys jau suformuotas, Mėnulio grandies monadų 1-a klasė, arba hierarchija, kūnijasi jo žemiausioje karalystėje ir t. t., nuoseklia eilės tvarka. Kaip to pasekmė tik 1-a monadų klasė pasiekia

---

³⁹ Okultizmas ramybės (pralajos) periodus suskirsto į keletą rūšių: egzistuoja kiekvieno rutulio *individuali pralaja*, kai žmonija ir gyvybė tik pereina į kitą – septynios mažosios pralajos kiekviename cikle; *planetinė pralaja*, kai septyni ciklai užbaigti; *Saulės pralaja*, kai visa sistema artėja prie pabaigos; ir galiausiai *visuotinė pralaja*, maha arba Brahmos pralaja, pasibaigus Brahmos Amžiui. Tai pagrindinės pralajos, arba „griovimo periodai“. Yra daug kitų mažų, bet mes čia joms neskirsime dėmesio.

žmogaus lygio išsivystymą per pirmąjį ciklą, nes 2-a klasė kiekviename rutulyje, kūnydamasi vėliau, nebeturi laiko pasiekti tą stadiją. Taigi, 2-os klasės monados pradinę žmogaus stadiją pasiekia tik 2-ame cikle ir t. t iki ketvirto ciklo vidurio. Bet šiame taške ir šiame ketvirtame cikle, kuriame žmogaus stadija bus *iki galo* išvystyta, „durys“ į žmogaus karalystę užsidaro; ir nuo šio momento „žmogiškų“ monadų, t. y., žmogaus išsivystymo lygio monadų, skaičius išbaigiamas. Nes monados, nesuspėjusios savo laiku – žmonijai tobulėjant sava eiga – bus tiek atsilikusios, kad žmogaus stadiją pasieks tik septinto, paskutinio, ciklo pabaigoje. Todėl jos nebebus žmonėmis šioje grandyje, bet sudarys būsimos manvantaros žmoniją ir bus apdovanotos tuo, kad „žmonėmis“ taps aukštesnėje grandyje, taip gaudamos karminę kompensaciją. Tai turi tik *vieną vienintelę išimtį* ir dėl labai gražių priežasčių, apie kurias mes rašysime vėliau. Bet tai susiję su rasių skirtumais.

Taigi akivaizdžiai matome, kaip visiškai analogiškai vyksta gamtos procesai kosmose ir individualiame žmoguje. Pastarasis nugyvena savo gyvenimo ciklą ir numiršta. Jo aukštesnieji principai, planetų grandies eigoje atitinkantys evoliucionuojančias monadas, pereina į *devačaną*, kuris atitinka nirvaną ir ramybės būseną, egzistuojančią tarp dviejų grandžių. Žemesnieji žmogaus principai laikui bėgant išsiskaido ir gamta sunaudoja juos naujiems žmogiškiesiems principams formuoti; tas pats procesas vyksta ardantis bei formuojantis pasauliams. Taigi analogija yra pats patikimiausias vadovas okultiniams mokymams suprasti.

Tai yra viena iš „septynių Mėnulio paslapčių“ ir dabar ji yra atskleidžiama. „Septyniomis paslaptimis“ juos vadina japonų Jambuši, Lao Dzė sektos mistikai, o vienuoliai asketai Kiote, Dzenodu – „Septyniomis brangenybėmis“; bet japonų ir kinų budistai asketai ir išventintieji dar labiau, jeigu tai įmanoma, nesukalbami dėl savo Žinių išdavimo ir už mūsų indus.

Tačiau skaitytojas neturi atitraukti savo dėmesio nuo monadų ir turi žinoti jų prigimtį, kiek tai jau leidžiama, neperžengiant aukščiausių misterijų

slenksčio; į kurių žinojimą arba į kurių lemiamąjį žodį šias eilutes rašančioji jokių būdu nepretenduoja.

Monadų aibė gali būti, apytikriai kalbant, suskirstyta į tris dideles klases.

1. Labiausiai išsivysčiusios monados – Mėnulio dievai, arba „dvasios“ – Indijoje vadinamos pitriais – kurių uždavinys praeiti pirmame cikle per visą trigubą mineralų, augalų ir gyvūnų ciklą savo eteriškausiomis, fluidiškausiomis ir rudimentiškiausiomis formomis, kad apaugtų jomis ir pasiruoštų naujai suformuotos grandies prigimčiai. Būtent jie pirmieji pasiekė žmogaus formos lygį – jeigu tik gali egzistuoti kokia nors forma beveik tobulo subjektyvumo srityje – A Rutulyje pirmame cikle. Todėl jie atstovauja žmogaus elementui per antrą ir trečią ciklą ir pagaliau ketvirto ciklo pradžioje išvysto savo šešėlius 2-ai klasei ir tiems, kas eina už jų.

2. Tos monados, kurios pirmosios pasiekė žmogaus stadiją per tris su puse ciklo ir tampa „žmonėmis“.

3. Likusios monados, kurios pavėlavo ir kurios dėl karminių sunkumų nepasiekė žmogaus stadijos per šį ciklą, išskyrus tas, kurioms daroma jau minėta išimtis, apie kurias kalbėsime kitoje vietoje. Mes priversti naudoti klaidinantį žodį „žmonės“, ir tai akivaizdžiai rodo, kaip mažai pritaikyta bet kuri Europos kalba šiems subtiliems skirtumams išreikšti.

Sveikas protas turėtų pasakyti, kad „šie žmonės“ nebuvo panašūs į šių dienų žmones nei forma, nei prigimtimi. Mūsų gali paklausti, kam juos iš viso vadinti „žmonėmis“? Todėl, kad nė vienoje vakarietiškoje kalboje nėra kito termino, bent apytikriai galinčio nusakyti norimą reikšmę. Žodis „žmonės“ (angl. *men*) bent jau nurodo, kad tos būtybės buvo „manu“, mąstančios, kad ir kaip jos būtų skyręsi savo forma bei protu nuo mūsų dabar. Bet iš tikrųjų dvasiniu atžvilgiu ir suvokimu jos greičiau buvo „dievai“, nei „žmonės“.

Tie patys kalbos sunkumai iškyla aprašant „stadijas“, kurias praeina monada. Metafiziškai, aišku, absurdiška kalbėti apie monados „vystymąsi“ arba sakyti, kad ji tampa „žmogumi“. Tačiau bet koks bandymas išlaikyti tikslų kalbos metafiziškumą, naudojantis tokia kalba kaip anglų, pareikalautų

mažiausiai dar trijų papildomų tomų, būtų kupinas pasikartojimų ir vien tik vargintų skaitytoją. Aišku, monada negali nei vystytis, nei tobulėti, nei patirti būsenų, per kurias ji praeina, kaitą. *Nes ji nepriklauso šiam pasauliui, arba planui*, ir gali būti palyginta tik su neišsenkančios dieviškos šviesos ir ugnies žvaigžde, nublokšta į mūsų Žemę kaip gelbėjimo priemonė asmenybėms, kuriose ji įsikuria. Būtent pastarosios turi įsikibti į ją ir prisijungusios prie jos dieviškos prigimties pasiekti nemirtingumą. Palikta pati sau monada neprisitvirtins nė prie vienos asmenybės ir kaip nepanaudota gelbėjimo priemonė evoliucinės tėkmės bus nunešta į kitą įsikūnijimą.

Išorinės mūsų formos, arba kūno evoliucija apie astralą vyksta per Žemės jėgas taip pat kaip ir žemutinių karalysčių atveju. Bet *vidinio*, arba tikrojo, žmogaus jo evoliucija grynai dvasinė. Ir tada tai ne tik beasmenės monados praėjimas per gausias ir skirtingas formas materijos – geriausi atveju teturinčios tik instinktus ir sąmonę visiškai kitame plane – kaip išorinės evoliucijos atveju, bet „sielos-puslapio“ praėjimas per skirtingas *būsenas*: ne tik materijos, bet ir savęs suvokimo, savęs pažinimo, arba ėjimas į *percepciją* per *apercepciją*.

Monada išeina iš savo dvasinės būsenos bei protinio nesąmoningumo ir peršokdama per pirmus du planus – per daug artimus Absoliutui, kad galėtų jungtis su kuo nors žemesniame plane – betarpiškai nužengia į proto planą. Visoje Visatoje nėra plano su platesniais horizontais, platesniu veiksmų lauku, su beveik begalinėmis gradacijomis, pažinimo ir savęs pažinimo savybėmis, nei šis planas, turintis savo ruožtu po atitinkamą žemesnį poplanį kiekvienai „formai“, nuo mineralo monados iki to laiko, kai ši monada, praėjusi evoliuciją, išsiskleis į dievišką monadą. Visą šį laiką ji visada liks ta pati monada, besiskirianti tik savo įsikūnijimais per nuoseklius dalinio ar visiško dvasios užtemimo ciklus arba per dalinius ar visiškus materijos užtemimus – dvi poliariškumo antitezės – priklausomai nuo to, ar ji kils į protinio dvasingumo sritį, ar leis į materialumo gelmes.

Grįžkime prie *Ezoterinio budizmo*. Antrasis teiginys mini didžiulį tarpinį periodą tarp mineralų epochos A Rutulyje ir žmogaus epochos; terminas „žmogaus epocha“ panaudotas iš būtinybės suteikti pavadinimą šiai ketvirtai karalystei, einančiai po gyvūnų, nors iš tikrųjų „žmogus“ A Rutulyje per pirmąjį ciklą nėra žmogus, o tik jo prototipas, arba pavidalas ne astralinių sričių išmatavimuose. Pateikiame šį teiginį:

„Mineralų epochos galutinis išsivystymas A Rutulyje paruošia kelią augalų vystymuisi ir, kai tik jis prasidės, mineralų gyvybinis impulsas pereis į B Rutulį. Po to, kai augalų vystymasis A Rutulyje baigsis ir prasidės gyvūnų vystymasis, augalų gyvybinis impulsas pereis į B Rutulį, o mineralų impulsas pereis į C Rutulį. Ir galiausiai žmogaus gyvybinis impulsas pereis į A Rutulį“⁴⁰.

Taigi tai vyksta tris ciklus, o po to prasideda lėtėjimas ir pagaliau sustojimas ant mūsų rutulio slenksčio ketvirtame cikle; nes pasiektas septintas žmogaus (dabartinio fizinio žmogaus) periodas. Tai akivaizdu, nes, kaip buvo pasakyta:

„... Egzistuoja evoliucijos procesai, ankstesni už mineralų karalystę, ir taip evoliucijos banga (iš tikrųjų kelios evoliucijos bangos) vyksta prieš mineralų bangos vystymąsi aplink sferas“⁴¹.

Dabar turime pacituoti iš kito straipsnio, „Mineralų monada“ iš „Teosofijos penkmetis“:

„Egzistuoja septynios karalystės. Pirmoji grupė apjungia tris elementalių laipsnius, arba gimstančius jėgų centrus – nuo pirmosios diferenciacijos stadijos (nuo) Mulaprakritės (arba, tiksliau, Pradhanos, Pirmapradės Vienalytės Materijos) iki jos trečio laipsnio – t. y., nuo visiško nesąmoningumo iki pusinio jutimo; antroji, arba aukščiausioji, grupė apima karalystes nuo augalų iki žmogaus; taigi mineralų karalystė yra posūkio taškas „monados kūno“, nagrinėjamo kaip evoliucionuojanti energija, stadijose. Trys stadijos (subfizinės) elementaliuose; mineralų karalystė; trys

⁴⁰ 48-49 psl.

⁴¹ Ten pat.

objektyviai fizinės⁴² stadijos – yra (pirmosios, arba parengtinės) septynios evoliucinės grandies grandys⁴³.

„Parengtinės“ todėl, kad jos paruošiamosios ir, nors iš tikrųjų priklauso natūraliai evoliucijai, būtų teisingiau jas nusakyti kaip subnatūralią evoliuciją. Šis procesas pristabdo savo stadijas trečioje, ant ketvirtos stadijos slenksčio, kai jis natūralios evoliucijos plane tampa iš tikrųjų pirmu etapu į žmogaus stadiją, taip kartu su trimis elementalių karalystėmis sudarydamas dešimt sefirų. Būtent nuo šio taško prasideda:

„Dvasios leidimasis į materiją, ekvivalentiškas kilimui fizinėje evoliucijoje; kilimas iš giliausių materialumo gelmių (mineralo) į jo *status quo ante* su atitinkamu konkreto organizmo tobulinimu – iki pat nirvanos, diferencijuotos materijos dingimo taško“⁴⁴.

Todėl tampa akivaizdu, kodėl tai, kas teisingai *Ezoteriniame budizme* vadinama „evoliucijos banga“ ir „mineralu, augalu, gyvūnu su žmogaus impulsais“, sustoja prie mūsų rutulio vartų ketvirtame cikle. Šiame taške kosminė monada (budhi) prisiderina ir tampa atmosferos spindulio laidininku; t. y. budhi bus pažadintas jo (atmano) apėrcijai ir taip žengs ant pirmosios pakopos naujų septyniatatinės evoliucijos laiptų, kurie laikui bėgant nuosekliai atves jį prie dešimtos, skaičiuojant nuo žemiausios į viršų, prie sefirų Medžio, prie Vainiko.

Viskas visatoje vyksta pagal analogijos dėsnį. „Kaip viršuje, taip ir apačioje“, žmogus – visatos mikrokosmas. Tai, kas vyksta dvasiniame plane, pasikartoja kosminiame plane. Konkretumas atkartoja abstrakcijos linijas; žemiausias turi atitikti aukščiausiam, materialinis dvasiniam. Taip atitinkamai pagal sefirų Vainiką, arba Viršutinę Trejybę, yra trys elementalių karalystės, ankstesnės už mineralų⁴⁵, kurios, naudojant kabalistų terminus, kosminėje

---

⁴² „Fizinės“ čia reiškia diferencijuotos dėl kosminių tikslų ir darbų; ši „fizinė pusė“, nors visiškai objektyvi būtybių pažinimui kituose planuose, mums mūsų plane visiškai subjektyvi.

⁴³ 276 psl. *et seq.*

⁴⁴ Ten pat.

⁴⁵ Žr. Diagramą, *op. cit.* 277 psl.

diferenciacijoje atitinka Formos ir Materijos pasaulius, nuo Aukščiausio Dvasinio iki Prototipų pasaulio.

Dabar paklauskime, kas yra monada? Ir kaip ji susijusi su atomu? Atsakymus paimsime iš paaiškinimų, pateiktų atsakant į šiuos klausimus jau minėtame straipsnyje „Mineralų monada“, parašytame autorės. Į antrą klausimą buvo atsakyta taip:

„Niekai, nei su atomu, nei su molekule, kaip jie dabar egzistuoja mokslo supratimu. Ji niekada negali būti lyginama su mikrokosminiais organizmais, kurie kartą buvo priskirti pirmuonims infuzorijoms, o dabar nagrinėjami kaip augalai ir priskiriami prie dumblių (*algae*); taip pat ji visiškai tapati peripatetikų *Monu*. Fiziškai, arba savo sandara mineralo monada, be abejo, skiriasi nuo žmogaus monados, kuri nėra fizinė ir jos sandara negali būti perteikta cheminiais simboliais ir elementais“⁴⁶.

Kitaip sakant, kaip dvasinė monada yra vienatinė, visuotinė ir beribė bei nedaloma, o jos spinduliai suformuoja tai, ką mes iš savo nežinojimo vadiname „individualiomis žmonių monadomis“, taip ir mineralų monada, būdama priešingame apskritimo lanko taške, – taip pat vienatinė ir iš jos gimsta aibės fizinių atomų, kuriuos mokslas pradeda nagrinėti kaip individualizuotus.

„Priešingu atveju kaip būtų galima matematiškai paaiškinti keturių karalysčių evoliucinį ir spiralinį procesą? Monada yra paskutinių dviejų žmogaus principų, šešto ir septinto, kombinacija; ir, tiksliai kalbant, terminas „žmogaus monada“ taikytinas tik dvejopai sielai (atma-budhi), bet ne jos aukščiausiam atmosferiniam principui, paimtam atskirai. Bet jeigu dvasinė siela, atsiskyrimo nuo pastarosios (atmos) atveju negalėtų egzistuoti, turėti būtų, tai ji buvo taip pavadinta...

Taigi monados, tiksliau, kosminė būtybė, jeigu toks terminas leistinas mineralo, augalo ir gyvūno atžvilgiu, nors ir yra ta pati per visą seriją ciklų nuo elementalių karalystės iki pat Dievų Karalystės, vis tik skiriasi sulig savo

---

⁴⁶ *Op. cit.*, 273-4 psl.

vystymosi eiga. Būtų visiškai klaidinga įsivaizduoti monadą kaip atskirą būtybę, lėtai judančią apspręstu keliu per žemutines karalystes ir po daugybės transformacijos serijų pasiekiančią kulminaciją žmoguje; kaip, pavyzdžiui, būtų galima teigti, kad Humboldto monada kilo iš mineralo raginukės atomo. Vietoje termino „mineralo monada“ fiziniame moksle, diferencijuojančiame kiekvieną atomą, teisingesnė būtų tokia žodžių tvarka: „monada, pasireiškianti ta Prakritės forma, kuri vadinasi Mineralų Karalyste.“

Atomai, kaip jį pateikia dabartinė mokslinė hipotezė, nėra psichiškai iš kažko gavusi gyvybę dalelė, kuriai po eonų laiko lemta pasiekti kulminaciją žmoguje. Bet tai yra konkretus visatos energijos pasireiškimas, kuris dar nesiiindividualizavo; nuoseklus vienatinio visatos Mono pasireiškimas. Materijos okeanas neišsiskaidys į savo potencialius ir jį sudarančius lašelius tol, kol gyvybės impulso banga pasieks žmogaus gimimo evoliucinę stadiją. Polinkis skaidytis į individualias monadas vystosi nuosekliai ir aukščiausiuose gyvūnuose pasiekia beveik tašką. Peripatetikai žodį „Monas“ taikė visam kosmosui panteistine prasme; o okultistai, nors ir priima dėl patogumo šią mintį, bet skiria nuoseklias evoliucijos stadijas konkrečiau nuo abstraktaus terminais, kurių pavyzdžiu yra „mineralų, augalų, gyvūnų“ monada ir kt. Šie terminai paprasčiausiai reiškia, kad dvasinės evoliucijos potvynio banga tuo metu eina vienu ar kitu savo apskritiminio judėjimo lanku. „Monados būtybė“ nepastebimai pradeda diferencijuotis į individualią sąmonę augalų karalystėje. Nes monados, kaip jas teisingai apibūdino G. V. Leibnicas, yra ne sudėtinės, o būtent dvasinės esybės, įsikūnijančios į jas diferenciacijos stadijų eigoje, kalbant visiškai tiksliai, sudaro monadą – bet ne atomų agregacija, kuri tėra tik laidininkas ir substancija, per kurią vibruoja žemieji ir aukštieji proto laipsniai⁴⁷.

G. V. Leibnicas monadą įsivaizduoja kaip elementarius ir nedalomus vienetų, apdovanotus jėga *suvokti ir sąveikoti* kitų vienetų atžvilgiu ir taip sąlygojančius visus dvasinius ir fizinius fenomenus. Jis išrado apercepcijos

---

⁴⁷ *Op. cit.*, 274-5 psl.

terminą, kuris kartu su nervų jutimu (greičiausiai juo, o ne pažinimu) išreiškia Monados sąmonės būseną per visą ėjimo trukmę per visas karalystes iki žmogaus.

Todėl metafizikos požiūriu gal neteisinga atma-budhi vadinti monada, jeigu atma-budhi yra dvejopa ir, vadinasi, sudėtinė. Bet kadangi materija yra dvasia ir *vice versa*; ir kadangi visata ir ją sudvasinanti Dievybė neįmanomos atskirai viena be kitos; tai ir atma-budhi atveju vyksta tas pats. Budhi yra atma laidininkas, budhi santykis su atma toks pat kaip Adomo Kadmono, kabalistų Logo, su Ain Sof arba Mulaprakritės su Parabrahmanu.

Gali paklausti, kas yra „mėnulio monados“, apie kurias čia kalbėjome? Septynių pitrių klasių aprašymas bus pateiktas vėliau, bet dabar gali būti duotas trumpas bendras paaiškinimas. Kiekvienam turi būti aišku, kad jie yra monados, kurios pabaigusios savo gyvybės ciklus Mėnulio grandyje, žemesnėje lyginant su Žeme, įsikūnijo pastarojoje. Bet yra keletas detalių, kurios gali būti pridurtos, nors jos labai jau priartėja prie draudžiamos ribos, kad būtų aptartos išsamiau. Paskutinis paslapties žodis atskleidžiamas tik adeptams, bet galima nurodyti, kad mūsų palydovas tėra tik jo nematomų principų materialinė išraiška. Taip kaip yra septynios Žemės, taip yra ir septyni Mėnesiai ir tik paskutinytis iš jų matomas; tas pats pasakytina ir apie Saulę, kurios matomas kūnas vadinamas Maja, atspindžiu, taip pat kaip ir žmogaus kūnas; „*Tikroji Saulė ir tikrasis Mėnulis nematomi lygiai taip pat kaip ir tikrasis žmogus*“ teigia okultinė dogma.

Ir *trumpai* galima pastebėti, kad tie senovėje, kurie pirmieji iškėlė mintį apie septynis Mėnilius, galų gale nebuvo jau tokie bepročiai. Nors ši sąvoka dabar priimama tik astronominis laiko matas, labai materializuota forma, tai po šiuo lukštu vis tik dar galima išvelgti gilios filosofinės minties pėdsaką.

Iš tikrųjų Mėnulis yra Žemės palydovas tik viena prasme – ta, kad Mėnulis fiziškai sukasi aplink Žemę. Bet visais kitais atvejais, būtent Žemė yra Mėnulio palydovas, o ne *atvirkščiai*. Kaip bestulbintų šis pareiškimas, jį patvirtina ir mokslo žinios. Jį patvirtina potvyniai, periodiniai daugelio ligų

formų kitimai, sutampantys su mėnulio fazėmis; jį galima pastebėti augalų augime ir ryškiai išreikštą žmogaus apvaisinimo fenomene bei nėštumo procese. Mėnulio reikšmė ir jo įtaka Žemei pripažino kiekviena senovės religija, ypač žydų, pabrėžė daugelis psichinių ir fizinių reiškinių stebėtojų. Bet mokslas kol kas žino, kad Žemės poveikis Mėnuliui apsiriboja fizine trauka, verčiančia jį sukctis jos orbitoje. Ir jeigu prieštarautojas teigtų, kad šis faktas jau pats savaime pakankamas įrodymas, jog Mėnulis iš tikrųjų yra Žemės palydovas ir kituose veiksnių planuose, galima atsakyti klausimu – ar motina, kuri vaikšto aplink kūdikio lopšį, saugodama jį, yra pavaldi savo kūdikiui, arba priklausoma nuo jo? Nors viena prasme – ji jo palydovas, tačiau, be abejo, vyresnė už jį ir labiau išsivysčiusi už saugomą kūdikį.

Vadinasi, būtent, Mėnulis vaidina patį svarbiausią ir patį reikšmingiausią vaidmenį tiek pačios Žemės susidaryme, tiek ir jos apgyvendinime žmonėmis. Mėnulio monados, arba pitriai, žmogaus protėviai, galų gale tampa pačiu žmogumi. Jie yra monados, kurios į evoliucijos ciklą įžengė A Rutulyje ir kurios per visą rutulį grandies ciklą tobulina žmogaus formą, kaip tai dabar ir parodėme.

Mūsų Žemės ketvirto ciklo žmogaus stadijos pradžioje jie „išskiria“ savo astralinius antrininkus iš beždžionės primenančių formų, kurias išsiugdė trečiame cikle. Būtent ši astralinė forma tampa pavyzdžiu, aplink kurį gamta kuria fizinį žmogų. Šios monados, arba dieviškos kibirkštys ir yra Mėnulio protėviai, patys pitriai; nes šios Mėnulio dvasios turi tapti „žmonėmis“, kad jų monados galėtų pasiekti aukštesnį veiklos ir savęs pažinimo planą, t. y., manas putra (proto sūnų) planą, tų kurie vėliausioje trečios pagrindinės rasės stadijoje „apdovanojo protu“ nesąmoningus apvalkalus, kuriuos sukūrė ir kuriems gyvybę suteikė pitriai.

Taip kaip monados, arba mūsų Žemės septinto ciklo žmogaus ego, po to, kai mūsų pačių A, B, C, D ir t. t. Rutuliai, atidavę savo gyvybinę energiją, suteiks gyvybę ir iššauks gyvenimui kitus Lajos centrus, skirtus gyventi ir

veikti dar aukštesniame būties plane – taip ir Žemės protėviai sukurs tuos, kurie pranoks juos pačius.

Dabar tampa aišku, kad gamtoje egzistuoja trejopa trijų *periodinių* upadhi (pagrindų) susidarymų evoliucinė schema; arba trys atskiros evoliucijos schemos, kurios mūsų sistemoje taip persipynė ir susijungė visais atžvilgiais, kad neįmanoma jų atskirti. Tai monadinės (arba dvasinės), protinės ir fizinės evoliucijų planai. Šios trys evoliucijos yra septinto principo, vienatinės realybės kosminės iliuzijos plane, baigtiniai aspektai, arba atmosferos atspindžiai.

1. Monadinė evoliucija, kaip tai sako pavadinimas, apima monadų augimą ir vystymąsi į dar aukštesnes veiklos fazes susijungus su:

2. Protine evoliucija, kuriai atstovauja manas dhianai (Saulės dievai, arba agnišvatta pitriai), „proto ir sąmonės davėjai“ žmogui, ir

3. Fazine evoliucija, kuriai atstovauja Mėnulio pitrių čaja (Šešėliai), aplink kuriuos gamta suformavo tikrąjį fizinį kūną. Šis kūnas yra laidininkas „augimui“, naudojant painiavą keliantį žodį, ir transformacijai – per maną ir patirties kaupimą – baigtinio į begalinį, laikino į amžiną ir absoliutų.

Kiekviena iš šių trijų sistemų turi savo dėsnius ir yra valdoma įvairių aukščiausių dhianų, arba logų, grupių. Kiekviena atstovauja sau žmogaus struktūroje, didžio makrokosmo mikrokosme. Būtent šių trijų tėkmių ryšys daro žmogų ta sudėtinga būtybe, kokia jis dabar yra.

Gamta, fizinė evoliucinė galia, niekada nebūtų galėjusi išvystyti proto pati be pašalinės pagalbos; ji gali sukurti tik „beprasmiškas formas“, kaip tai bus matyti mūsų *Antropogenezėje*. Mėnulio monados negalėjo progresuoti, nes jos neturėjo pakankamai kontakto su gamtos sukurtomis formomis, kad per šias formas galėtų sukaupti pakankamą patirtį. Ir tai manas dhianai, kurie užpildo spragą ir yra proto bei mąstymo evoliucinė galia, ryšys tarp dvasios ir materijos – šiame cikle.

Taip pat reikia pastebėti, kad monados, kurios į evoliucinį ciklą A Rutulyje įžengia pirmame cikle, yra labai skirtingų evoliucijos stadijų. Vadinasi, situacija tampa truputį sudėtingesnė. Pakartosime dar kartą:

Labiausiai išsivysčiusios Mėnulio monados pasiekia embrioninę žmogaus stadiją pirmame cikle, baigiantis trečiam ciklui tampa žemiškomis, nors labai eterinėmis žmogiškomis būtybėmis, pasilikdamos rutulyje per visą tamsos periodą kaip būsimos ketvirto ciklo žmonijos sėkla; taip jos tampa žmonijos pradininkais dabartinio ketvirto ciklo pradžioje. Kitos žmogaus lygį pasiekia tik vėlesniuose cikluose, t. y., antrame, trečiame arba ketvirto ciklo pirmoje pusėje. Ir pagaliau pačios vėliausios – t. y., tos, kurios yra dar gyvulinėse formose po ketvirto ciklo viduriniojo posūkio taško – visiškai netaps žmonėmis šios manvantaros eigoje. Jos pasieks žmonijos ribą tik pasibaigus septintam ciklui, kad po pralajos būtų pervestos į naują grandį vyriausiais pradininkais, žmonijos protėviais, arba paskelbtos žmonijos Sėklomis (Šišta) t. y., žmonėmis, kurie eis pirma visų šių ciklų pabaigoje.

Skaitytojui kažin ar reikia dar aiškinti tą vaidmenį, kurį ketvirtas rutulys ir ketvirtas ciklas vaidina evoliucijos schemeje.

Iš ankstesnių diagramų, kurios pridedamos prie ciklų, ratų ar rasių, aiškiai matyti, kad ketvirtasis serijos narys užima ypatingą padėtį. Priešingai nei kiti „ketvirtas rutulys“ neturi savo plane tokio pat kaip jis rutulio brolio ir taip sudaro „pusiausvyros“ tašką visai grandžiai. Tai yra galutinio evoliucijos prisiderinimo, karminių svarstyklių, Teismo Salės sfera, kurioje nusistovi pusiausvyra, apsprendžianti būsimą monados kryptį visiems likusiems tame cikle įsikūnijimams. Štai priežastis, kodėl po to, kai centrinis posūkio taškas buvo praeitas didžiajame cikle – t. y., po vidurinio ketvirtos rasės taško ketvirtame mūsų rutulio cikle – nei viena monada negali daugiau nužengti į žmogaus karalystę. Šiam ciklui durys uždarytos ir pusiausvyra nustatyta. Nes jeigu būtų kitaip – jeigu būtų sukuriama vis nauja siela kiekvienam iš nesuskaičiuojamų milijardų mirusių žmonių ir jeigu nebūtų persikūnijimų, – tai iš tikrųjų būtų sunku rasti paaiškinimą kančių pradžiai ir priežasčiai.

Būtent okultinių pagrindų nežinojimas ir prievartinis neteisingų suvokimų primetimas, užmaskuojant religiniu švietimu, sukūrė materializmą ir ateizmą kaip protestą prieš dieviškumo įtvirtintą daiktų tvarką.

Vienintelė išmintis iš šios taisyklės yra „nebylio rasės“, kurių monados jau yra žmogaus stadijos todėl, kad šie „gyvūnai“ atsirado vėliau ir kilo pusiau iš žmogaus. Jų paskutiniai palikuonys buvo antropoidinės ir kai kurios kitos beždžionės. Šios „užuominos į žmogų“ iš tikrųjų tėra tik iškreiptos ankstyvojo žmogaus kopijos. Bet tai nušviesime tik kitame tome.

Kaip plačiai nužvelgia Komentarai:

1. *Kiekviena forma Žemėje ir kiekviena dalelė (atomas) erdvėje dėdama pastangas susiformuoti siekia atkartoti tam duotą „Dangaus Žmogaus“ modelį ... Involiucija ir evoliucija (atomo), jo išorinis ir vidinis augimas, viskas turi vieną ir tą patį tikslą – pasiekti žmogaus būseną; žmogų, kaip aukščiausią ir išbaigčiausią formą šioje Žemėje; „monadą“, jos absoliučioje pilnatvėje ir pažadintoje būsenoje – kaip dieviškų įsikūnijimų Žemėje užbaigimo kulminaciją.*

2. *Dhianai (pitriai) yra tie, kas iš savęs pačių išvystė savo bhuta (antrininkus); kurių rupa (forma) tapo laidininku monadoms (septintas ir šeštas principai), baigusioms savo persikūnijimų ciklą trijose ankstesnėse kalpose (cikluose). Tada jie (astraliniai antrininkai) tapo šio ciklo pirmosios žmogiškos rasės žmonėmis. Bet jie buvo neišbaigti ir neturėjo proto“.*

Tai bus nuosekliai paaiškinta dėstant tekstą. Kol kas pasakysime tik tiek, kad žmogus – arba greičiau jo monada – egzistavo Žemėje nuo pat šio ciklo pradžios. Bet iki pat mūsų penktosios rasės išoriniai apvalkalai, gaubę šiuos dieviškus astralinius antrininkus, keitėsi ir tankėjo su kiekviena porase; kartu keitėsi faunos forma ir fizinė sandara, nes jie turėjo prisitaikyti prie nuolat kintančių gyvenimo šiame rutulyje sąlygų per visus šio ciklo formavimo geologinius periodus. Šie pokyčiai tęsis sulig kiekviena likusia pagrindine rase ir pagrindine porase iki paskutinės iš septynių šiame cikle.

3. *„Vidinis, dabar giliai slypintis žmogus, tada (pradžioje) buvo išoriniu žmogumi. Būdamas dhianų (pitrių) palikuonis, jis buvo „savo Tėvo sūnus pagal modelį ir pavidalą“. Panašiai kaip lotosas, kurio išorinė forma po truputį įgauna jo vidinio modelio formą, žmogaus forma iš pradžių vystėsi iš vidaus į išorę. Po ciklo, kuriame žmogus pradėjo tęsti savo giminę būdu, panašiu į dabartinį gyvūnų karalystės, situacija pasikeitė, tapo atvirkštinė. Žmogaus vaisius vystydamasis dabar pereina visas formas, kurias žmogaus fizinė sandara patyrė trijų kalpų (ciklų) eigoje, per tuos bandymus ir pastangas, kuriuos darė nesąmoninga (dėl savo netobulumo) materija savo akluose klaidžiojimuose, kad apgaubtų ir apdengtų monadą. Dabartinėje epochoje fizinis embrionas nuosekliai praeina augalo, roplio, gyvūno stadijas prieš tapdamas, pagaliau, žmogumi, savo ruožtu, vystančiame savo viduje savo paties eterinį antrininką. Pradžioje būtent šis antrininkas (astralinis žmogus), būdamas neprotingas, susipainiojo materijos tinkluose.“*

Bet šis žmogus priklauso ketvirtam ratui. Kaip parodyta, monada praėjo, klajojo ir buvo įtraukta į kiekvieną pereinamąją formą, visose gamtos karalystėse trijų ankstesnių ciklų eigoje. Bet monada, kuri tampa žmogiška, nėra žmogus. Šiame cikle – išskyrus aukštesnius žinduolius po žmogaus, antropoidus, skirtus išmirti šioje mūsų rasėje, kai jų monados bus išlaisvintos ir pereis į astralines žmogiškas formas arba į aukščiausias šeštos ir septintos rasės elementus, o po to į žemasias žmogiškas formas penktame cikle – nė vienas vienetas iš bet kurios karalystės nėra pažadinamas gyvenimui monadų, skirtų tapti žmogumi jų būsimoje stadijose, bet žemųjų elementų iš atitinkamų savo karalysčių. Šie „elementaliai“ savo ruožtu taps žmogiškomis monadomis tik būsimoje planetų manvantaroje.

Ir iš tikrųjų paskutinė žmogiškoji monada įsikūnijo prieš penktos pagrindinės rasės pradžią. Gamta niekada nesikartoja, todėl mūsų dienų antropoidai bet kuriuo atveju neegzistavo po mioceno (neogeno periodo) epochos vidurio, kada kaip ir visos susikryžminusios rūšys, laikui bėgant jie pradėjo rodyti vis didesnę polinkį grįžti prie savo pirminio protėvio, milžiniško,

juodo ir geltono lemūro-atlanto tipo. Beviltiškos „trūkstamos grandies“ paieškos. Po milijonų ir milijonų metų mūsų šiuolaikinės rasės, arba, tiksliau, jų iškasenos, šeštos pagrindinės rasės pabaigos mokslininkams atrodys kaip smulkių nereikšmingų beždžionių – išsigimusios *genus homo* rūšies – liekanos.

Tokie antropoidai yra išimtis, nes jų nebuvo gamtos planuose, jie yra tiesioginis dar „neprotingo“ žmogaus produktas ir kūrinys. Indai pripaišo beždžionėms ir šunbeždžionėms dievišką kilmę, nes trečios rasės žmonės buvo kito plano dievais, tapusiais „neprotingais“ mirtingaisiais. Prieš dvylika metų ši tema buvo paliesta, kiek tai buvo įmanoma tuo metu, „Atidengtoje Izidėje“. Tame veikalė skaitytojui buvo siūloma kreiptis į bramanus, jeigu jie panorėtų sužinoti jų beždžionių garbinimo priežastį.

„Jis (skaitytojas) gal sužinotų – jeigu braminai palaikytų jį vertu gauti paaiškinimus – kad indas beždžionėje įžvelgia tik tai, ką Manu norėtų, kad jis matytų: o būtent, transformaciją rūšių, ypatingai tampriai susijusių su žmogaus šeima, – neteisėtai gimusių šaką, įsitvirtinusių jo pateis giminėje iki pastarosios tobulumo pasiekimo. Toliau jis gali sužinoti, kad išsilavinusių „pagonių“ akimis dvasinis arba vidinis žmogus yra viena, o jo žemiškas fizinis futliaras – visai kita. Kad fizinė prigimtis, ši didžioji fizinių jėgų, nuolat nukreiptų tobulėti, proporcijų kombinacija, priversta naudotis esama medžiaga. Tobulėdama ji formuoja bei keičia ir savo darbą vainikavusi žmogaus sukūrimu, ji tik jam vienam lemia būti garbinga šventove Dieviškos Dvasios prasismelkimui.“⁴⁸.

Be to, pastaboje tame pačiame puslapyje minimas vokiečių mokslinis darbas, kuriame pasakyta:

„Mokslininkas iš Hanoverio, neseniai paskelbė darbą, pavadintą „Ueber die Auflosung der Arten durch naturliche Zucht-wahl“, kuriame jis šmaikščiai įrodo, kad Darvinas labai suklydo, išvesdamas žmogų iš beždžionės. Atvirkščiai, teigia jis, būtent beždžionė kilo iš žmogaus. Jis įrodo, kad savo

---

⁴⁸ II tomas, 278-9 psl.

formų grožiu, bruožų taisyklingumu, kaukolės išsivystymu, jausmų kilnumu, minčių vaizdinių herojiniais impulsais bei didybe iš pradžių žmonija buvo (ir tam atsirado) mūsų dabartinės rasės ir mūsų žmogiškų vertybių moraliniai ir fiziniai tipai bei prototipai. Tai yra grynai braminų budistų ir kabalistų doktrina. Jo knyga gausiai iliustruota diagramomis, lentelėmis ir kt. Ji teigia, kad nuolatinis žmogaus kritimas ir išsigimimas, tiek moralinis, tiek ir fizinis, lengvai gali būti atsektas per visus etnologinius pokyčius iki pat mūsų dienų. Ir panašiai kaip viena dalis jau išsigimė į beždžiones, mūsų dienų civilizuotas žmogus, nenumaldomai veikiamas būtinybės dėsnio, galų gale, bus pakeistas tokių pačių kartų. Jeigu apie ateitį spręsimė iš dabarties, tai, be abejo, visiškai tikėtina, kad tokia ne dvasinė ir materialistinė rasė turi baigtis greičiau jau beždžionėmis nei serafimais.“

Nors beždžionės kilo iš žmogaus, visgi iš to nereikia daryti išvadų, kad žmogiškoji monada, vieną kartą jau pasiekusi žmogaus lygį, vėl įsikūnija į gyvulį.

Metempsichozės⁴⁹ ciklas žmogiškai monadai uždarytas, nes mes esame ketvirtame cikle ir penktoje pagrindinėje rasėje. Skaitytojas gali atkreipti dėmesį – bent jau tas, kuris susipažino su *Ezoteriniu budizmu* – kad šiame tome ir būsimuose kalbama tik apie mūsų ketvirto ciklo evoliuciją. Šis ciklas yra posūkio taškas, po kurio materija, pasiekusi savo ribinį lygį, pradeda kilti į viršų ir tampa vis dvasingesnė sulig kiekviena nauja rase ir kiekvienu nauju ciklu. Todėl skaitytojas turi stebėti, kad neįžvelgtų prieštaravimų ten, kur jų nėra, nes *Ezoterinis budizmas* kalba apie ciklus apskritai, o čia nagrinėjamas tik ketvirtas, mūsų dabartinis ciklas. Aname veikale buvo kalbama apie susidarymą; o čia apie transformaciją ir evoliucinį tobulėjimą.

Pagaliau, kad būtų galima užbaigti šį nukrypimą apie įvairius, bet neišvengiamus klaidingus įsivaizdavimus, turime remtis vienu *Ezoterinio budizmo* teiginiu, kuris tiesiog pražūtingai įsispraudė į daugelio teosofų

⁴⁹ Graik., sielos perėjimas iš vienos egzistavimo stadijos į kitą ir liečia tik gyvūnus (vert. past.)

protus. Viena nelaiminga minėto veikalo frazė nuolat pateikiama įrodinėjant doktrinos materializmą. Autorius, nagrinėdamas organizmų progresą rutuliuose, sako, kad:

„Mineralų karalystė taip pat negali išvystyti augalų karalystės... kaip ir Žemė negalėjo išvystyti žmogaus iš beždžionės, kol ji negavo impulso.“⁵⁰

Ar ši frazė perteikia autoriaus mintį tiesiogine žodžio prasme, ar yra tiesiog, kaip mes įtariame, *lapsus calami*. Tai gali likti atviru klausimu.

Mus labai nustebino faktas, kad *Ezoterinis budizmas* buvo tiek mažai tesuprastas kai kurių teosofų, kad suklaidino juos ir jie ėmė galvoti, kad tas veiklas palaiko Darvino evoliucijos teoriją ir ypač žmogaus kilmės iš beždžionės teoriją. Kaip rašo vienas narys: „Aš manau, kad jūs suprantate, jog trys ketvirtadaliai teosofų ir daug kitų įsivaizduoja, kad žmogaus evoliucijos atžvilgiu darvinizmas ir teosofija vieningi.“ Nieko panašaus nemanome, taip pat nėra įrodymų ar pakankamai suprantame *Ezoterinį budizmą*. Pakartotinai buvo teigiama, kad Manu ir Kapilos pateikta evoliucija tapo šiuolaikinių mokymų pagrindu, bet nei okultizmas, nei teosofija niekada nepalaikė šiuolaikinių darvinistų teorijų – o mažiausiai žmogaus kilmę iš beždžionės. Apie tai smulkiau kalbėsime vėliau. Bet skaitytojas turėtų tik sugrįžti į aukščiau minėto veikalo 47 psl., kad rastų teiginį, jog:

„Žmogus priklauso karalystei, visiškai skirtingai nuo gyvūnų karalystės.“

Prieš akis turint tokį aiškų ir nedviprasmišką tvirtinimą, būtų labai keista, kad įdėmus skaitytojas galėtų būti suklaidintas, jeigu tik jis nesiruošia apkaltinti autorių grubiais prieštaravimais.

Kiekvienas ciklas pakartoja prieš tai buvusio ciklo darbą aukštesniu laipsniu. Išskyrus keletą aukštesnių antropoidų, kaip ką tik buvo paminėta, monadų pasipildymas, arba vidinė evoliucija, pasibaigė iki pat naujos manvantaros. Niekada nepajėgsime pakankamai pakartoti, nes pakankamai išsivysčiusios žmogiškos monados turi būti paskirstytos iki kandidatų į šį rutulį naujo derliaus pasirodymo būsimo ciklo pradžioje. Taip čia susidaro

---

⁵⁰ 48 psl.

ramybės užtekis; ir štai kodėl, kaip tai bus aprašyta, ketvirto ciklo metu žmogus atsiranda Žemėje anksčiau nei kiti gyvi padarai.

Bet visgi tvirtinama, kad *Ezoterinio budizmo* autorius visur propagavo Darviną. Be abejo, kai kurios vietos gali atrodyti tarsi patvirtinančios tą išvadą. Be to, patys okultistai pasiruošę iš *dalies* sutikti su vėlesnėmis Darvino hipotezės detalėmis, evoliucijos antraeiliais skirstymais po viduriniojo ketvirtos rasės taško. Apie tai, kas buvo, fizinis mokslas iš tiesų nieko negali žinoti, nes panašūs dalykai yra visiškai už jo tyrinėjimų sferos. Bet okultistai niekada nepripažino ir nepripažins, kad žmogus buvo *beždžione* šiame arba bet kokiame kitame cikle; arba kad jis kada nors galėjo ja būti, kad ir kaip panašus į beždžionę jis kada nors būtų buvęs. Tai patvirtina tas pats autoritetas, iš kurio *Ezoterinio budizmo* autorius gavo duomenis.

Taigi tiems, kurie stoja prieš okultistus, remdamiesi šiomis eilutėmis iš minėto veikalo:

„Pakanka parodyti, kad mes galime taip pat protingai – ir mes privalome tai, jeigu apskritai norime nagrinėti šį dalyką – įsivaizduoti gyvybinį impulsą, duodantį gimimą mineralinėms formoms, esantį vienodos prigimties su impulsu, pakeliančiu beždžionių rasę iki rudimentinio žmogaus.“

Tiems, kurie cituoja šią vietą kaip įrodančią „tikrą darvinizmą“, okultistai atsako, nurodydami mahatmos, misterio Sineto Mokytojo, paaiškinimą, kuris paneigtų šias eilutes, jeigu jos būtų buvusios parašytos ta pačia, jam priskiriama, maniera.

Šio laiško kopija buvo atsiųsta rašančiai šias eilutes kartu su kitais prieš du metus (1886 m.) su papildomomis pastabomis pakraščiuose citavimui *Slaptojoje doktrinoje*.

Jis prasideda nuo išvardijimo sunkumų, su kuriais susiduria Vakarų mokinys, suderindamas kai kuriuos anksčiau pateiktus faktus su žmogaus evoliucija nuo gyvūno, t. y., nuo mineralų, augalų ir gyvūnų karalysčių, ir pataria mokiniui prisilaikyti analogijos ir atitikimų dėsnio. Po to jis kalba apie paslaptis *Devų* ir netgi Dievų, turinčių praeiti per būsenas, kurias sąlyginai

būtų galima pavadinti „įmetalinimu, įaugalinimu, įgyvulinimu ir galų gale inkarnacija“, ir paaiškina tai su lengva užuomina, kad nesėkmės neišvengiamos ir tarp eterinių Dhian Koganų rasių. Apie tai sakoma:

„Šios „nesėkmės“ jau per daug patobulėjo ir per daug sudvasintos, kad būtų per prievartą iš Dhian Koganų atmestos atgal į naujos pirminės evoliucijos per žemąsias karalystes ciklą tėkmę...“

Po pateikiama tik užuomina apie paslaptį, slypinčią alegorijoje apie kritusius asurus, kuri bus praplėsta ir paaiškinta antrame tome. Kai jų karma pasiekia žmogaus evoliucijos laipsnį:

„Jie turi iki paskutinio lašo išgerti atpildo taurę. Po to jie iš tikrųjų tampa veiksminga jėga ir susijungia su elementaliais, patobulėjusiomis grynai gyvūnų karalystės būtybėmis, kad palaipsniui ištobulintų visą žmonijos tipą“.

Kaip mes matome, šie Dhian Koganai nepraeina per tris karalystes, kaip tai daro žemieji pitriai; taip pat jie nesikūnija į žmogų iki trečios pagrindinės rasės. Vadinasi, pagal mokymą:

1. Ciklas:

Žmogus pirmame cikle ir pirmoje rasėje D Rutulyje, mūsų Žemėje, buvo eterinė būtybė (Mėnulio dhianis kaip žmogus), neprotinga, bet superdvasinė; ir pagal analogijos dėsnį jis atitinkamai toks buvo ir ketvirto ciklo pirmoje rasėje. Kiekvienoje iš po to buvusių rasių ir porasių... jis tobulėjo tapdamas vis tankesne, arba labiau įsikūnijančia būtybe, bet vis dar su vyraujančiu eteriu... Jis neturėjo lyties ir panašiai kaip gyvūnai ir augalai vystė milžiniškus kūnus atitinkamai pagal jų supusių to meto aplinkos sąlygų grubumą.

2. Ciklas:

Jis (žmogus) vis dar milžinas ir eterinis, bet su stabilium ir tankesniu kūnu; jis tampa fiziškesniu žmogumi, bet visgi mažiau protingu nei dvasiniu (1), nes proto evoliucija – lėtesnis ir sunkesnis procesas už fizinės formos evoliuciją...

3. Ciklas:

Dabar jis turi visiškai konkretų, arba fizinį kūną, iš pradžių tai milžiniškos beždžionės forma ir dabar jis labiau protingas, arba, tiksliau, gudrus, nei dvasinis. Nes žemyn besileidžiančia kreive jis dabar pasiekė tašką, kuriame jo pradinis dvasingumas užtemdytas ir užgožtas gimstančio mąstymo (2). Antroje trečio ciklo pusėje jo milžiniškas sudėjimas mažėja, gerėja kūno audinių kokybė ir jis tampa protingesne būtybe, nors vis dar daugiau beždžione nei Dievu... (Visa tai beveik tiksliai pasikartoja ketvirtojo ciklo trečioje pagrindinėje rasėje.)

4. Ciklas:

Šiame Cikle protas įgauna didžiulis vystymosi mastus. (Iki šiol) nebylios rasės įgyja mūsų (dabartinę) žmogišką kalbą šiame rutulyje, kuriame, pradėdant ketvirtąją rasę, kalba tobulėja ir gausėja žinios. Šiame viduriniajame ketvirto ciklo taške (kaip ir ketvirtoje, arba pagrindinėje, atlantų rasėje) žmonija praeina mažojo manvantarinio ciklo ašies tašką... pasaulis prisotintas protinės veiklos padarinių ir sumažėjusio dvasingumo rezultatų..."

Tai paimta iš paties laiško, o dabar pateikiamas tekstas yra vėliau tos pačios rankos prirašytos pastabos ir papildomi paaiškinimai.

1)... Anksčiau rašytas laiškas lietu bendrai mokymą – tai tarsi žvilgsnis iš paukščio skrydžio – ir nebuvo gilintasi į jokias detales... Kalbėti apie „fizinį žmogų“ tuo pačiu metu apribojant bei priskiriant šią sąvoką ankstyviesiems ciklams reikštų staigų grįžimą prie tuometinių „drabužių iš odos"... Pirmoji „prigimtis“, pirmasis „kūnas“, pirmasis „protas“ pirmame pažinimo plane, pirmame rutulyje, pirmame cikle, štai kas buvo turėta mintyje. Ne karma ir evoliucija...

*... sukoncentravo mūsų pavidale skirtingų Prigimčių⁵¹
keisčiausius kraštutinius, nuostabiai juos suderinę...*

2) Ištraukite iš atminties:... dabar jis pasiekė tašką, (analogišką kaip ir ketvirtojo ciklo trečioje pagrindinėje rasėje), kuriame jo (angelo-žmogaus) dvasingumas užtemdytas ir užgožtas gimstančio žmogiško mąstymo, ir priešais save ant savo didžiojo piršto nago turite tiesą atitinkantį paaiškinimą..."

Tokie Mokytojo žodžiai: tekstas, žodžiai ir frazės skliausteliuose bei paaiškinančios pastabos. Savime suprantama, kad turi būti didžiulis skirtumas tarp tokių terminų kaip „objektyvumas“ ir „subjektyvumas“, „materialumas“ ir „dvasingumas“, kai tie patys terminai naudojami skirtingiems būties ir pažinimo planams. Visa tai turi būti naudojama santykinai. Todėl nereikėtų stebėtis, autorius, nors ir labai siekiantis pažinimo, bet būdamas dar visiškai nepatyręs šiuose abstrakčiuose mokymuose, klydo darydamas savo išvadas. Skirtumai tarp rasių ir ciklų nebuvo pakankamai nubrėžti gautuose laiškuose, nes nieko panašaus anksčiau niekada nereikėjo, nes ir pats aplaidžiausias Rytų mokinys iš karto pamatytų skirtumus. Be to pateikiame tokias eilutes iš Mahatmos laiško:

„Mokymas buvo paduodamas protestuojant... jis, galima sakyti, buvo kontrabandinė prekė... ir kai aš likau akis į akį tik su vienu korespondentu, kitas ponas taip supainiojo visas kortas, kad mažai ką teliko bepridurti neperžengiant įstatymo“.

Teosofai, „kuriuos tai gali liesti“, supras, kas čia turėta mintyje. Kaip viso to pasekmė aišku, kad laiškuose niekada nebuvo nieko pasakyta tvirtinančio, kad okultinė doktrina kada nors mokė ir kad kuris nors iš adeptų darė prielaidą, nebent kaip metaforą, apie nevykusią šiuolaikinę teoriją apie žmogaus kilmę iš bendro su beždžione protėvio – iš dabartinės gyvūnų

⁵¹ Čia turima mintyje septynių Pitrių ir Dhian Koganų hierarchijų, arba klasių prigimtis, sudarančias mūsų prigimtį ir kūną.

antropoidų rūšies. Iki pat šių dienų pasaulyje daugiau į beždžiones panašių žmonių, nei miškuose į žmogų panašių beždžionių. Beždžionė šventa Indijoje, nes jos kilmė gerai žinoma įšventintiesiems, nors ji ir užslėpta po tirštu alegorijų sluoksniu. Hanumanas yra Pravano (vėjo dievo Vajaus) ir beždžionės Andžanos sūnus, nors jo genealogija kupina variacijų.

Skaitytojas, turintis tai omenyje, antrame tome ras išsamų šios šmaikščios alegorijos paaiškinimą. Trečiosios rasės „žmonės“ (kurie atsiskyrė) buvo „dievai“ savo dvasingumu ir tyrumu, nors dar neturėjo proto, kaip žmonės.

Trečios rasės „žmonės“, atlantų protėviai, būtent ir buvo tokios pat milžiniškos beždžionės, neturinčios proto, kaip ir tos būtybės, kurios trečio ciklo metu atstovavo žmonijai. Būdami morališkai neatsakingi šie trečios rasės „žmonės“, padrikai poruodamiesi su už juos pačius žemiau esančių gyvūnų rūšimis, sukūrė tą trūkstamą grandį, kuri po daugelio amžių (tik Tretos periode) tapo tolimais protėviais dabartinės beždžionės, kurią mes priskiriame žmogbeždžionių šeimai.

Ir jeigu bus atrasta, kad tai prieštarauja teiginiui, jog gyvūnas atsirado vėliau už žmogų, tai prašome skaitytoją turėti omenyje, kad tuo atveju kalbama tik apie *gyvavedžius žinduolius*. Tuo metu gyveno tokie gyvūnai, kurie niekada net nesisapnavo mūsų laikų zoologams; ir dauginimosi būdai nebuvo tokie, kokius įsivaizduoja tos srities fiziologai. Nėra labai patogu liesti šiuos klausimus spaudoje, bet *čia* nėra jokių prieštaravimų ar ko nors neįmanomo.

Taigi mokymai, kad ir kokie neišsamūs, neaiškūs ir neatviri, niekada neskelbė žmogaus evoliucijos iš „beždžionės“. Ir „Ezoterinio budizmo“ autorius niekur nepatvirtina to konkrečiais teiginiais savo veikale; bet dėl savo polinkio į šiuolaikinį mokslą jis naudoja kalbą, kuri gali pateisinti panašius aiškinimus. Žmogus, gyvenęs prieš ketvirtąją rasę, atlantų rasę, nors fiziškai panašus į milžinišką beždžionę – žmogaus imitaciją, neturinčią savyje žmogaus gyvybės, – visgi buvo mąstančiu ir jau kalbančiu žmogumi.

Lemūrai-atlantai buvo aukštos civilizacijos rasė, o pagal tradicijas, kurios yra daug tikslesnė istorija nei dabar šiuo žodžiu prisidengiantis išmislas, ta rasė buvo aukštesnė už mus su visais mūsų mokslais ir degraduojančia mūsų dienų civilizacija; bent jau tokie buvo lemūrai-atlantai trečiosios rasės pabaigoje.

Dabar mes galime grįžti prie stansų.

VI STANSAS – Tęsinys

5. ANT KETVIRTOJO⁵² a) SLENKSČIO SŪNUMS NURODYTA SUKURTI SAVO ATVAIZDUS. VIENAS TREČDALIS ATSAKYO. DU⁵³ PAKLŪSTA.

PRAKEIKIMAS IŠTARTAS b): JIE BUS PAGIMDYTI KETVIRTOJE⁵⁴, BUS PRIVERSTI KENTĖTI IR TEIKTI KANČIAS. KILO PIRMASIS KARAS C).

Visa šio Stanso prasmė iki galo gali būti suprasta tik perskaičius papildomus ir išsamius paaiškinimus *Antropogenezėje* ir jos komentaruose antrame tome. Tarp šio ir ketvirto stanso praeina daug amžių ir dabar jau galima įžiūrėti aušros virpėjimą ir naujo eono pradžia. Drama, vykstanti mūsų planetoje, pradėjo ketvirtą aktą; bet, kad labiau suprastų vykstantį veiksma ir sutelktų dėmesį tolimesniems faktams, skaitytojas turės pažvelgti į praeitį. Nes šis stansas priklauso visuotinei kosmogonijai, duotai archainiuose tomuose, o antrasis tomas pateiks išsamų „kūrimo“ vaizdą, arba, tiksliau, formavimą pirmųjų žmogiškų būtybių, po kurių sekė antroji žmonija, o vėliau – trečioji, arba, kaip jos vadinamos, pirmoji, antroji, trečioji pagrindinės rasės. Kaip kieta Žemė iš pradžių buvo skystos ugnies rutulys iš įkaitusių dulkių ir savo pačios protoplazminė vizija, taip ir žmogus perėjo panašų procesą.

a) Apibrėžimas „ketvirtojo“ reiškia ketvirtą ciklą tik remiantis komentaru autoritetu. Jis vienodai gali reikšti tiek ketvirtąją amžinybę, tiek ir ketvirtą

⁵² Ciklas, arba gyvybės ir būties rotacija aplink septynis mažesnius Ratus.

⁵³ Du trečdaliai.

⁵⁴ Rasėje.

ciklą ar netgi ketvirtą rutulį. Nes, kaip papildomai bus paaiškinta, pastarasis yra ketvirtoji sfera ketvirtame, arba žemiausiame, materialaus gyvenimo plane. Taigi mes esame ketvirtame cikle, kurio viduriniajame taške turi nusistovėti visiška pusiausvyra tarp dvasios ir materijos.

Kaip pamatysime, būtent šiame periode – aukščiausiam civilizacijos ir žinių taške, taip pat ketvirtos rasės, atlantų rasės žmogiško proto vystymosi laike – žmonija, pasiekusi galutinę rasių fiziologijos-dvasios suderinimo krizę, pasidalijo į dvi diametraliai priešingas kryptis siekiant žinių (vidja): *Dešinįjį kelią* ir *Kairįjį kelią*. Komentarų žodžiais:

„Taip tomis dienomis buvo pasėtos baltosios ir juodosios magijos sėklos. Šios sėklos kurį laiką gulėjo pasislėpusios (latentinės), kad sudygtų tik ankstyvajame penktos (mūsų rasės) periode.

Komentarai, aiškinantys šį stansą, sako:

Švenčiausieji Jaunuoliai (dievai) atsisakė daugintis ir kurti rūšis pagal savo pačių atvaizdą, atitinkantį jų giminę. Jie atsisakė įeiti į žemųjų čają (šešėlius, arba pavidalus). Taip egoistinis jausmas iš pat pradžių vyravo net tarp dievų, ir karmų lipikų žvilgsnis nukrypo į juos.

Ir jie turėjo nukentėti už tai vėlesniuose gimimuose. Kaip dievai patyrė bausmę, bus dėstoma antrame tome.

Tradicija, kad iki fiziologinio „nuopuolio“, tiek žmogaus, tiek ir gyvulio dauginimasis vyko tiesiogine *Kūrėjų*, arba jų palikuonių, *valia*, yra universali. Tai buvo dvasios nuopuolis į gimimą, bet ne mirtingo žmogaus nuopuolis. Jau buvo minėta, kad tam, jog taptų save suvokiančia, dvasia turi pereiti per kiekvieną būties ciklą, aukščiausią kulminacijos tašką pasiekdama Žemėje, žmoguje. Dvasia yra nesąmoninga, neigiama abstrakcija. Jos turimas tyrumas neįgyjamas už nuopelnus; vadinasi, kaip jau sakyta, kad taptų aukščiausiu Dhian Kohanu, kiekvienas ego turi pasiekti visišką savęs suvokimą kaip žmogiškos būtybės, t. y., sąmoningos būtybės, dėl mūsų sintezuotos žmoguje. Žydų kabalistai, tvirtinantys, kad nė viena dvasia

negali priklausyti dieviškai hierarchijai, jeigu ruah (dvasia) nebuvo suderinta su nefeš (gyvoji siela), tik kartoja ezoterinį Rytų mokymą:

„Dhiani turi būti atma-budhi; nuo budhi-mano atsiskyrimo momento nuo nemirtingos atmosferos, kurios laidininku yra budhi; atmanas pereina į ne-būtį, kuri yra absoliuti būtis.“

Tai reiškia, kad nirvanos būseną yra dvasios sugrįžimas prie idealios būtiškumo abstrakcijos, susijusios su planu, kuriame mūsų visata baigia savo ciklą.

b) „Buvo daug karų“ – visi jie turi omeny dvasinę, kosminę ir astronominę kovą, prisitaikymą, bet iš esmės – žmogaus, koks jis yra dabar, evoliucijos paslaptį. Jėgos, arba tyros esybės, kurioms buvo „liepta kurti“, – tai paslaptis, kuri bus paaiškinta, kaip jau minėta, kitoje vietoje. Tai ne tik viena iš pačių slapčiausių gamtos paslapčių – gimimo paslaptis, kurią spręsdami veltui suko galvas embriologai, bet kartu ir dieviška funkcija, kuri sukūrė didžiąją religinę, arba, greičiau, dogmatinę paslaptį, taip vadinamą „angelų nuopuolį“. Kai alegorijos prasmė paaiškėja, tampa suprantama, kad šėtonas ir jo sukilusi kareivija atsisakė kurti fizinį žmogų tik todėl, kad taptų betarpiškais gelbėtojais ir dieviško žmogaus kūrėjais.

Simbolių mokymas yra aukštesnis už mistinį ir religinį, jis grynai mokslinis, kaip tai paaiškės iš vėlesnio teksto. Nes užuot likęs tik kreipiamas ir vadovaujamas nenumaldomo dėsnio, tik aklas vykdytysis tarpininkas, „sukilęs“ angelas pateikė ir įtvirtino savo teisę į savarankišką sprendimą ir valią, savo teisę į laisvus veiksmus ir atsakomybę, nes žmogus ir angelas vienodai pavaldūs karmos dėsniui.

Aiškindamas kabalistų samprotavimus, *New Aspects of Life* autorius taip kalba apie Puolusius Angelus:

„Atitinkamai pagal mokymą dvasia iš paprasto Dievo tarpininko, išstobulinusi ir toliau tebetobulindama savo veiksmus, tapo savivaliautoja ir dievišką Norą pakeitusi savo valia, ji puolė. Todėl dvasių ir dvasinių veiksmų

karalystė, atsiradusi kaip dvasinės savivalės rezultatas, yra už ribų ir yra priešinga bei priešinasi sielų karalystei ir dieviškam poveikiui“⁵⁵.

Čia dar viskas gerai, bet ką autorius turi galvoje, sakydamas:

„Kai žmogus buvo sukurtas, jo sandara buvo žmogiška, su žmogiškais prisirišimais, žmogiškomis viltimis bei siekiais. Iš šios būsenos jis nupuolė į gyvulio ir laukinio būseną.“

Tai diametraliai priešinga mūsų Rytų mokymui, kabalistinėms sąvokoms, kiek tai suprantame, ir netgi pačiai *Biblijai*. Tai primena korporealizmą ir substancializmą, nuspalvinančius pozityviają filosofiją, nors ir sunku suvokti, ką autorius norėjo pasakyti. Tačiau nuopuolis „iš natūralaus į supernormalų (supernormalus šiuo atveju reiškia grynai dvasinį) ir į gyvulinį“ yra būtent tai, ką mes ir teigiame.

Naujasis Testamentas apie vieną iš šių „karų“ kalba tokiais žodžiais:

„Ir užvirė danguje kova. Mykolas ir jo angelai kovojo su slibinu. Ir kovėsi slibinas ir jo angelai, bet jie pralaimėjo, ir nebeliko jiems vietos danguje. Taip buvo išmestas didysis slibinas, senoji gyvatė, vadinamas Velniu ir Šėtonu, kuris suvedžiodavo visą pasaulį. Jis buvo išmestas žemėn, ir kartu su juo buvo išmesti jo angelai.“⁵⁶

Kabalistinis šios legendos variantas pateikiamas *Codex Nazaraeus*, nazarėjų, tikrųjų mistikų, Jono Krikštytojo ir Pasišventusių Kristuje krikščionių Šventajame Rašte. Bahak Zivo, „Genijų Tėvas“ gauna paliepiamą sukurti būtybę – „kurti“. Tačiau kadangi jis „nežino Orko“⁵⁷, jis negali to atlikti ir kviečia į pagalbą Fetahilą, dar tyresnę dvasią, kuriam dar blogiau sekėsi. Tai yra „Tėvų, Šviesos Valdovų, kurie buvo vienas už kitą nesėkmingesni“ nesėkmių pasikartojimas⁵⁸.

⁵⁵ 235 psl.

⁵⁶ *Apreiškimo Jonui Knyga*, 12 – 7-9.

⁵⁷ Gr. – bedugnė duobė nazarėjų „Kodekse“ (vert. past.).

⁵⁸ Žr. II tomas 17 stansas.

Pateiksime keletą ištraukų iš mūsų ankstesnių veikalų⁵⁹:

„Tada kūrimo scenoje pasirodo dvasia⁶⁰ (taip vadinama Žemės dvasia, arba siela *Psichė*, kurią Šv. Jokūbas vadina „velniška“), žemoji *Anima Mundi*, arba astralinės šviesos dalis. (Žr. šio stanso pabaigą.) Nazarėjams ir gnostikams ši dvasia buvo moteriškas pradas. Taigi Žemės dvasia, matydama, kad Fetachilo⁶¹, naujojo žmogaus (paties paskutiniojo) švytėjimas „pakito“ ir vietoje šaunumo atsirado „nusilpimas ir išsekimas“, pažadina Karabtaną⁶², „kuris buvo aistringas ir neturintis *proto* bei *išmanymo*“, ir sako jam: „Kelkis, žiūrėk, Naujojo Žmogaus (Fetahilo) Puikybei (Šviesai) nepasisekė (sukurti žmonių), šio švytėjimo išsekimas akivaizdus. Kelkis, eik paskui savo Motiną (*Spiritus*) ir išsivaduk iš tave varžančių ribų, taip pat ir iš tų, kurios platesnės už visą pasaulį.“ Po to vyksta aistringos ir aklos materijos sujungimas, kuriam vadovauja Dvasia (ne dieviškas kvėpavimas, bet astralinė dvasia, dėl savo dvejopos esmės jau sutepta materija); ir priėmęs Motinos pasiūlymą *Spiritus* duoda pradžią „Septyniems Atvaizdams“ ir Septynioms Planetoms, kurios atitinka taip pat ir septynias pagrindines nuodėmes, padarytas astralinės sielos, išskirtos su jos dievišku šaltiniu (dvasia), ir materijos, aklo gašlumo demono. Matydamas tai, Fetahilas ištiesia ranką virš materijos bedugnės ir taria: „Tegul egzistuoja taip pat ir Žemė, kaip egzistavo jėgų buveinė“. Ir nuleidęs savo ranką į Chaosą, suspaudžia jį ir sukuria mūsų planetą.

Toliau „Kodeksas“ pateikia, kaip Bahak Zivo buvo išskirtas su *Spiritus* ir genijai, arba angelai atskirti nuo Sukilusių⁶³. Tada (didysis) Mano⁶⁴ gyvenantis su didžiuoju Ferho, pasišaukia Kebar Zivo (žinomą taip pat ir kitu

⁵⁹ *Atidengtoji Izidė*, I. 299-300 psl. Palygink taip pat *Dunlap – Sod; The Son of the Man*, 51 psl. *et seq.*

⁶⁰ Remdamasis Jeremijumi, Justinu Kankiniu ir pačiu „Kodeksu“, Dunlapas įrodo, kad nazarėjai dvasią mūsų Žemės požiūriu nagrinėjo kaip moterišką ir blogą jėgą.

⁶¹ Fetahilas atitinka pitrių kariauną, „sukūrusią žmogų“, bet tik kaip „apvalkalą“. Nazarėjai jį laikė Šviesos Karaliumi ir Kūrėju, bet šiuo atveju jis yra nesėkmingas Prometėjas, kuriam nepasisekė pagrobti Gyvosios Ugnies, reikalingos dieviškai sielai sukurti, nes jis nežinojo slaptojo Vardo, neištariamo ir netariamo kabalistų Vardo.

⁶² Materijos ir aistros dvasia. Kama Rupa be Mano, Proto.

⁶³ *Codex Nazaraeus*, II.233.

⁶⁴ Šis nazarėjų Mano keistai panašus į indų Manų, Dangaus Žmogų *Rigvedoje*.

vardu *Nebat Javar bar Jufin Ifafin*), Vairas ir gyvenimo maisto Vynmedis⁶⁵ – ir jis, būdamas trečia Gyvybe ir užjausdamas sukilusius bei kvailus dėl savo didžiulių ambicijų Genijus, kalba: „Genijų (eonų) Valdove⁶⁶, pažvelk, ką daro genijai (sukilę angelai) ir apie ką jie tariasi⁶⁷. Jie kalba: „Gyvenimui iššauksime pasaulį ir Jėgas. Genijai yra valdovai, Šviesos Sūnūs, bet Tu Gyvybės Pasiuntinys“.

Ir tam, kad būtų sutrukdyta septynių „bloga kryptimi pasinešusių“ principų, *Spiritus Kebar Zivo* (arba *Kabar Zivo*) vaisiaus, įtakai, Galingas Šviesos Valdovas sukuria *septynis kitus gyvenimus* (pagrindines dorybes), kurių forma ir šviesa švyti „iš viršaus“⁶⁸ ir taip atkuria pusiausvyrą tarp gėrio ir blogio, šviesos ir tamsos.“

Čia matome atsikartojančias ankstyvasias dvilypes sistemas, panašiai kaip Zoroastro, ir išvelgiame dogmatinių ir realistinių ateities religijų užuomazgą, išaugusią į vešlų bažnytinės krikščionybės medį. Tai pirmasis dviejų „Aukščiausiųjų“ apibrėžimas – Dievo ir Šėtono. Bet stansuose tokio įvaizdžio nėra.

Dauguma Vakarų krikščionių kabalistų – ypač Eliphas Levis – norėdami sutaikyti okultinius mokymus su Bažnyčios dogmomis, dėjo visas pastangas, kad iš „astralinės šviesos“ sukurtų ankstyvosios Bažnyčios tėvų pleromą, Puolusių angelų kareivijos, valdovų ir jėgų buveinę. Bet astralinė šviesa, nors ir būdama žemiausiu Absoliuto aspektu, visgi dvilypė. Tai ir yra *Anima Mundi*, kuri niekada neturi būti nagrinėjama jokia kita prasme, nebent tai būtų daroma kabalistiniais tikslais. Aiškiaregys ir psichiškai išsivystęs žmogus visada privalo turėti omenyje skirtumus, egzistuojančius tarp jos „šviesos“ ir jos „gyvosios ugnies“.

---

⁶⁵ „Aš esu tikrasis vynmedis, o mano Tėvas – vynininkas“; Evangelija pagal Joną, 15 – 1.

⁶⁶ Gnostikams Kristus, kaip ir Mykolas, kuris kai kuriais atžvilgiais tapatus Jam, buvo „Eonų Valdovas“.

⁶⁷ *Codex Nazaraeus*, I. 135.

⁶⁸ Žr. *The Cosmogony of Pherecyde*“.

Šios „šviesos“ aukščiausias aspektas, be kurio tegali būti sukurti tik materijos kūriniai, ir yra ta gyvoji ugnis ir jos septintas principas. *Atidengtoje Izidėje* pateiktas išsamus jos aprašymas:

„Astralinė Šviesa, arba *Anima Mundi* dvilypė ir dvilytė (dvi pradė). (Idealus) vyriškas pradas yra grynai dieviškas ir dvasinis, tai yra išmintis, tai dvasia, arba Puruša; o moteriško prado (nazarėjų *Spiritus*) dalis viena prasme yra sutepta materija, ir iš tikrųjų yra materija, ir jau vien todėl yra blogis. Tai yra kiekvieno gyvo padaro gyvybinis principas, kuris žmogų, gyvūnus, paukščius ir visa kas gyva aprūpina astraline siela, fluidiniu *perspirit*. Gyvūnai turi tik latentinę aukščiausios nemirtingos sielos užuomazgą. Pastaroji išsivystys tik po begalės evoliucijų; šių evoliucijų doktrina išreiškiama kabalistine aksioma: „akmuo tampa augalu; augalas - gyvūnu; gyvūnas - žmogumi; žmogus - dvasia; ir dvasia - dievu“⁶⁹.

Septyni Rytų įšventintųjų principai dar nebuvo paaiškinti, kai buvo rašoma *Atidengtoji Izidė*, buvo pateikti tik trys pusiau ezoterinės kabalos kabalistiniai aspektai⁷⁰. Bet tarp šių duomenų yra pirmosios Dhian Kohanų grupės *regiment Ignis*, srities ir „ugnies dėsnio (arba valdymo)“ mistinės prigimties aprašymas, o pati grupė padalyta į tris klases, sintezuotas pirmosios, o tai sudaro *keturis*, arba „Tetraktį“ (kvadrata). Įdėmiai studijuojant komentarus, tą pačią progresiją galima rasti ir tarp angeliškų būtybių, t. y., nuo *pasyvių* žemyn iki *aktyvių*; pastarosios tarp šių būtybių tiek priartėjusios prie ahamkaros – srities, arba plano, kur pradeda reikštis *egotizmas*, arba perdėto savęs vertinimo jausmas – elemento, kiek pirmieji priartėję prie nediferencijuotos Būtybės. Pirmieji – arupa, bekūniai; pastarieji – rupa, turintys kūnus.

Filosofinės gnostikų ir pirmųjų žydų krikščionių, nazarėjų ir ebionitų, sistemos išsamiai aptartos antrame to paties veikalo tome⁷¹. Šiose sistemose sutinkamos pažiūros į Jėvą, kokių tuo metu laikėsi Mozės pasekėjų ratui

⁶⁹ I. 301, pastaba.

⁷⁰ Jie sutinkami chaldėjų *Skaičių Knygoje*.

⁷¹ *Op. cit.*, II. 183 et. seq.

nepriklausę žydai. Jehovą visi gnostikai tapatino greičiau su Blogio nei su Gėrio principu. Jiems jis buvo Ildabaofas, „Tamsos Sūnus“, kurio Motina Sofija Ašamot simbolizuoja žemąją astralinę šviesą, arba eterį. Astralinė šviesa sietina su akaša ir *Anima Mundi* tiek pat, kiek šėtonas su Dievu. Jos vienodos, bet *regimos dviem aspektais*, dvasiniu bei psichiniu – viršeteriniu, arba rišančia grandimi tarp materijos ir grynos dvasios, ir fiziniu⁷². Ildabaofas yra sudėtinis vardas, sudarytas iš Ilda (kūdikis) ir Baof, kuris savo ruožtu sudarytas iš בהוצ (kiaušinis) ir בהות (chaosas, tuštuma, arba ištuštėjimas); arba tai reiškia Kūdikį, gimusį Chaoso kiaušinyje, panašiai kaip Brahmą, arba Jehovą, yra tiesiog vienas iš elohimų, septynių kuriančių dvasių ir viena iš žemųjų sefirų. Ildabaofas sukuria iš savęs septynis kitus dievus, „Žvaigždžių dvasias“, arba Mėnulio protėvius⁷³, nes visi jie tapatūs⁷⁴. Visi jie „Atvaizdo dvasios“ pagal Jo atvaizdą ir vienas kito atspindžiai, kurie, jiems nuosekliai tolstant nuo savo gimimo šaltinio, tampa vis tamsesni ir materialesni. Jie taip pat gyvena septyniose srityse, išsidėsčiusiose laiptų principu, ir pakopos čia kyla ir leidžiasi pagal dvasios ir materijos skalę⁷⁵. Tiek pagonims ir krikščionims, indams ir chaldėjams, graikams bei Romos katalikams – skiriasi tik tekstų aiškinimas – visi jie buvo mūsų septynetainės grandies, kurioje mūsų Žemė yra žemiausia, septynių planetų ir septynių planetų sferų genijai. Tai susieja „žvaigždžių“ ir „Mėnulio“ dvasias su aukščiausiais planetų angelais ir su saptarši, indų septyniais žvaigždžių rišiais – kaip šiems rišiams pavaldžius angelus ir pasiuntinius, kaip jų emanacijas žemėjančioje skalėje. Gnostikų filosofų nuomone, tokie buvo dabar krikščionių garbinamas Dievas ir arkangelai! Taigi puolusieji angelai ir legenda apie karą danguje grynai pagoniškos kilmės ir atėjo iš Indijos per Persiją ir Chaldėją. Vienintelė

⁷² Apie skirtumą tarp *Nous*, aukščiausios dieviškos Išminties, ir *psyche*, žemosios, žemiškos žr. NT Jokūbo laišką 3 – 15-17.

⁷³ Jehovos ryšys su Mėnuliu kaboje gerai žinomos jos mokiniams.

⁷⁴ Apie nazarėjus žr. *Atidengtoji Izidė*, II. 131 ir 132 psl. Tikrieji tikrojo Kristaus pasekėjai visi buvo nazarėjai bei krikščionys ir buvo vėlesnių krikščionių priešininkai.

⁷⁵ Žr. 3 diagramą. Čia, kaip mūsų grandyje, taip ir bet kurioje kitoje grandyje, aukštutiniai pasauliai dvasiniai, o žemutiniai – Mėnulis, Žemė arba bet kuri kita planeta – užtamsinti materijos.

užuomina apie juos krikščioniškame kanone sutinkama *Apraiškimo Jonui Knygoje* 12, kaip tai pateikta ankstesniuose puslapiuose.

Taip „Šėtonas“, kai nustojama į jį žiūrėti per prietaringą, dogmatišką, neturinčią tikrosios filosofijos bažnyčių prizmę, išauga į didingą atvaizdą to, kuris iš *žemiško* sukuria *dievišką* Žmogų; kuris ilgiems mahakalpos ciklams duoda žmogui gyvybės dvasios dėsnį ir išlaisvina jį iš neišmanymo nuodėmės, o tai reiškia – iš Mirties.

(Vertimas nebaigtas)